

16 ก.ค. 2542

สภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
วิทยาเขตปทุมธานี มหาเมฆ ตามทัศนะของนักศึกษา

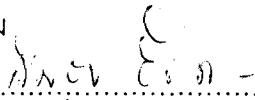
ปริญญาานิพนธ์
ของ
กิ่งแก้ว เขี่ยมแจ่ม

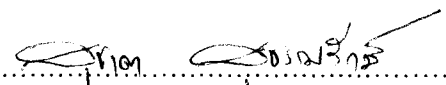
เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา
พฤษภาคม 2542
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

122717

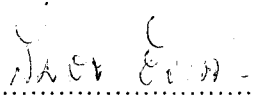
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

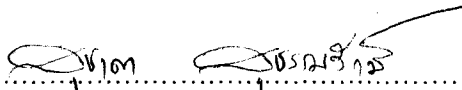
คณะกรรมการควบคุม

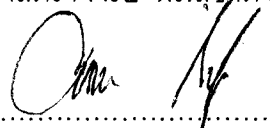

..... ประธาน
(ดร. สมสุข ธีระพิจิตร)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา สุธรรมรักษ์)

คณะกรรมการสอบ

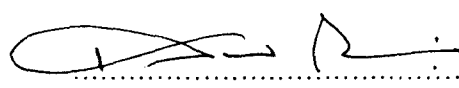

..... ประธาน
(ดร. สมสุข ธีระพิจิตร)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา สุธรรมรักษ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ดร. อรรณพ โพธิสุข)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร.วินัย วีระวัฒน์นนท์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่.../4...เดือน...พ.ศ. 2542

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาบัตรฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความสามารถของ ดร. สมสุข ธีระพิจิตร ประธานควบคุมปริญญาบัตร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา สุธรรมรักษ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของการวิจัย เพื่อให้ปริญญาบัตรฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. วินัย วีระวัฒนานนท์ และ ดร. อรรถนพ โพธิสุข ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการสอบ พร้อมให้ข้อเสนอแนะ เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรพินทร์ ชูชม รองศาสตราจารย์ อมรรัตน์ เจริญชัย ดร. มนต์ บุญประกอบ อาจารย์ประภา เวฬุวัน และอาจารย์อากาศ บุญสม ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขและให้คำแนะนำต่าง ๆ ในการสร้างแบบสอบถาม ทำให้การวิจัยครั้งนี้ลุล่วงไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาคการอุดมศึกษาทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ผู้วิจัยมาโดยตลอด รวมถึงเพื่อน ๆ วิชาเอกการอุดมศึกษา ภาคพิเศษ รุ่น 3 ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและห่วงใย ขอขอบคุณ คุณเขมิกา เรืองศิริ คุณนัยกร พันธุ์งาม คุณนานา ศรีธรรมศักดิ์ คุณบัญชา นิยมประเสริฐ และคุณจรียา เดชกฤษชร ที่เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ นอกจากนี้ ขอขอบคุณนักศึกษาศรีวิภาตรี วิทยาเขตบึงพระพิบูล มหาเมฆ ทุกคนที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยขอขอบคุณมา ณ ที่นี้

สุดท้ายนี้คุณค่าและประโยชน์จากปริญญาบัตรฉบับนี้ ขอมอบแด่ บิดามารดา ของผู้วิจัย ตลอดจนครู - อาจารย์ ทุกท่านที่มีส่วนร่วมสร้างพื้นฐานการศึกษาให้แก่ผู้วิจัย

กิ่งแก้ว เขี่ยมแจ่ม

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
สมมติฐานในการวิจัย	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ความหมายของการจัดการเรียนการสอน	9
ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน	10
ขอบข่ายของงานวิชาการ	12
การจัดการศึกษาในวิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ	13
หลักสูตรปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ พุทธศักราช 2536	18
สภาพการจัดการเรียนการสอน	21
ด้านหลักสูตร	21
ด้านครูผู้สอน	23
ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	25
ด้านสื่อการเรียนการสอน	28
ด้านการวัดและประเมินผล	31
3 วิธีดำเนินการวิจัย	35
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	35
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	36
การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล	37
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	38

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษาและสาขาวิชา	35
2 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา	41
3 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะของนักศึกษาเกี่ยวกับ สภาพการจัดการเรียนการสอน คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยี ราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ โดยรวมและเป็นรายด้าน	43
4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร จำแนก เป็นรายข้อ	44
5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน จำแนกเป็นรายข้อ	46
6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านวิธีสอนและ กิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกเป็นรายข้อ	48
7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียน การสอน จำแนกเป็นรายข้อ	50
8 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและ ประเมินผล จำแนกเป็นรายข้อ	51

9	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน	52
10	การเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียน การสอน โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา.....	53
11	การทดสอบความแตกต่างทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพการจัด การเรียนการสอน ด้านหลักสูตร จำแนกตามสาขาวิชา เป็นรายคู่	54
12	การทดสอบความแตกต่างทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพการ จัดการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน จำแนกตามสาขาวิชา เป็นรายคู่	55
13	การทดสอบความแตกต่างทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพการ จัดการเรียนการสอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกตามสาขาวิชา เป็นรายคู่	56
14	การทดสอบความแตกต่างทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพการ จัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน จำแนกตาม สาขาวิชา เป็นรายคู่	57
15	การทดสอบความแตกต่างทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพการ จัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตาม สาขาวิชา เป็นรายคู่	58
16	การทดสอบความแตกต่างทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพการ จัดการเรียนการสอน โดยรวมทุกด้าน จำแนกตามสาขาวิชา เป็นรายคู่	59
17	ข้อเสนอแนะทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียน การสอน ในด้านต่าง ๆ ตามจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม โดยเรียงตามคำร้อยละ	60

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สถาบันอุดมศึกษา เป็นสถาบันการศึกษาชั้นสูงของสังคม มีจุดมุ่งหมายสำคัญในการจัดการศึกษา คือ กระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อที่จะให้ได้กำลังคนที่มีคุณภาพมากเพียงพอที่จะช่วยพัฒนาประเทศให้สำเร็จตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคุณภาพของคนในประเทศว่าถึงระดับที่จะพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ เพียงใด เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพก็คือ การศึกษา เป็นเครื่องเสริมความรู้ ความคิด และทัศนคติให้รู้จักตนเอง รู้จักชีวิต เข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อมและสามารถนำความรู้ ความเข้าใจมาใช้ในการแก้ปัญหาและเสริมสร้างสังคมให้ดีขึ้น นอกจากนี้การศึกษายังเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างสันติสุข สามารถเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านของประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 3) การจัดการศึกษาในแต่ละระดับของสถาบันอุดมศึกษา มุ่งพัฒนาความเจริญของงานทางด้านสติปัญญา และความคิดเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ มุ่งสร้างสรรคกำลังคนในระดับวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงเพื่อพัฒนาประเทศ และมุ่งพัฒนาคนให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ความเข้าใจในศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอันมีคุณค่าแก่บุคคล สังคม และประเทศชาติ การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา จึงมีความสำคัญในการพัฒนาพลังปัญญาของประเทศ และการพัฒนาผู้นำทางวิชาการชั้นสูง การที่สถาบันอุดมศึกษาสามารถขยายงานด้านบัณฑิตศึกษาได้อย่างกว้างขวาง ก็เป็นการช่วยให้ประเทศสามารถพึ่งตนเองทางด้านวิชาการมากขึ้น (พจน์ สะเพียรชัย. 2532 : 12)

ปัจจุบันรัฐบาลได้ให้การสนับสนุน และส่งเสริมการศึกษาวิชาชีพให้พัฒนาขึ้นเป็นอย่างมาก เพราะรัฐมีนโยบายที่จะพัฒนาคนในระดับกลาง เพื่อสนองความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ตลอดจนการพัฒนาการมีอาชีพของประชาชน ในแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ตามทิศทางของแผนอุดมศึกษาระยะยาว จากกระแสการเปลี่ยนแปลงและผันผวนทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7

(พ.ศ. 2535 - 2539) ส่งผลให้ความต้องการทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพิ่มมากขึ้น จึงจำเป็นต้องปรับปรุงเป้าหมายการพัฒนาอุดมศึกษา เพื่อให้ตอบสนองความต้องการและความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว (บรรจง ชูสกุลชาติ. 2530 : 15) ดังที่ กระทรวงศึกษาธิการ รายงานไว้ว่า การศึกษาวิชาชีพเป็นรากฐานอันสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เพราะความเจริญของประเทศขึ้นอยู่กับทรัพยากรของมนุษย์ที่มีคุณภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของการขยายตัวด้านธุรกิจและอุตสาหกรรม รวมทั้งรู้จักการนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการพาณิชย์กรรมได้เป็นอย่างดี ในการจัดการศึกษาด้านวิชาชีพนั้น สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีหน้าที่จัดการศึกษาด้านวิชาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการด้านเศรษฐกิจของท้องถิ่นและสังคมของประเทศ และเพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลจึงได้จัดการเรียนการสอนหลักสูตรบริหารธุรกิจขึ้น เนื่องจากตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญของการผลิตบัณฑิตบัณฑิตให้มีความรู้ ความสามารถในด้านบริหารธุรกิจต่าง ๆ และเน้นการผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ ความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาธุรกิจทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี ซึ่งมีผลกระทบโดยตรงกับภาคธุรกิจเอกชน และนโยบายของรัฐ (อัปสร มีสิงห์. 2534 : 34)

งานวิชาการเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นในเรื่องหลักสูตรการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดทำแผนการสอน การเตรียมการสอน สื่อการเรียนการสอน วิธีสอน การจัดหาบุคลากรเข้าสอน การจัดทำตารางเรียนตารางสอน ตลอดจนการนิเทศการศึกษาและการวัดผลและประเมินผล งานดังกล่าวผู้บริหารจะต้องมีบทบาทในการสนับสนุนและประสานงานในเรื่องการจัดสายงาน การจัดบุคลากรเข้าสายงาน การจัดหาทรัพยากรและเครื่องอำนวยความสะดวกในการทำงาน การเพิ่มพูนความรู้แก่บุคลากร วางแผนร่วมกัน ประเมินผลการทำงานและประสานงาน โดยผ่านกระบวนการเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงาน (ชลิต พุทธิรักษา. 2531 : 2)

ในช่วงเวลาที่ผ่านมา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลได้รับการสนับสนุนให้มีการพัฒนาและขยายงานอย่างเต็มที่ เพื่อให้สนองตอบต่อความต้องการกำลังคนตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) และความต้องการโอกาสทางการศึกษาระดับสูงของประชาชน สถาบันจึงได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ทั้งในแง่ของโครงสร้างและภารกิจ เน้นทางด้านการสอน การผลิตบัณฑิตเข้าทำงานตามความต้องการของหน่วยงานและสาขาวิชาชีพเฉพาะด้าน โดยเน้นให้บัณฑิตมีความสามารถสูงในด้านบริหารธุรกิจ มีจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคมเหมาะสมกับความต้องการของภาคธุรกิจ เพื่อให้บัณฑิตสามารถ

วิเคราะห์ปัญหา แก้ปัญหา โดยนำวิธีการทางวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ในการแก้ปัญหาธุรกิจ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนเพื่อให้บัณฑิตนำวิชาการและเทคนิคสมัยใหม่ประกอบกระบวนการตัดสินใจให้ถูกต้อง โดยเน้นการให้เป็นผู้ประกอบการและเป็นผู้จัดการธุรกิจทั้งในประเทศ และต่างประเทศ และเพื่อเปิดโอกาสทางการศึกษาและบริการสังคมในงานวิชาการระดับสูง ในรูปของงานวิจัย หรือจัดทำโครงการส่งเสริมงานวิชาการตามสภาพธุรกิจในปัจจุบัน จึงมีความจำเป็นที่นักการศึกษาจะต้องพิจารณาความหมาย บทบาท หน้าที่ของการศึกษา และจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาให้สนองความต้องการของบุคคลทุกประเภทในสังคม และเป็นการช่วยให้บุคคลสามารถอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพในสังคมตลอดชีวิต (เพ็ญแข ประจักษ์จณี, (2533 : 1)

✓วิทยาลัยเกษตรพิบูลย์ มหาเมฆ เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ผลิตบัณฑิตทางด้าน อาชีวศึกษา ได้รับพระราชทานชื่อตามหนังสือ ที่ รล 0002/16942 ลงวันที่ 15 กันยายน 2531 เป็นสถาบันอุดมศึกษาสายอาชีพ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ภารกิจหลักของสถาบัน คือ การสอน การวิจัย การบริการชุมชน และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยเน้นการผลิต ผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ทั้งระดับต่ำกว่าปริญญาตรีและระดับปริญญาตรี ให้มีความรู้ในทางทฤษฎีและมีความสามารถในเชิงปฏิบัติได้อย่างแท้จริง นอกจากนั้นยังเน้นในเรื่องของคุณธรรม จริยธรรม ความสำนึกในจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพแต่ละสาขา และเน้นที่ คุณภาพ พัฒนาคนระดับกลางด้านบริหารธุรกิจให้มีประสิทธิภาพ (ธรรมบุญ ฤทธิมณี, 2533 : 5 - 7) โดยได้เริ่มภารกิจการผลิตบัณฑิต ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 เป็นต้นมา และได้ดำเนินการต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน เป็นเวลา 6 ปีเศษ สำหรับโครงการเปิดสอนสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจเริ่มในปีการศึกษา 2536 สาขาวิชาการบัญชี วิชาเอกการบัญชีทั่วไป เริ่มในปีการศึกษา 2540 และสาขาวิชาการจัดการ วิชาเอกการจัดการทั่วไป เริ่มในปีการศึกษา 2541 ปัจจุบันมีนักศึกษาทั้ง 3 สาขาวิชา จำนวนทั้งสิ้น 297 คน จัดการเรียนการสอนในระดับ บัณฑิตศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรี พุทธศักราช 2536 โดยมีการกำหนดรายวิชา เนื้อหา และรายละเอียดต่าง ๆ ให้สามารถสนองความต้องการของตลาดแรงงาน และเป็นไปในทิศทางตรงความประสงค์ของภาคธุรกิจและภาคอุตสาหกรรม

การจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาบัณฑิตของวิทยาลัยเกษตรพิบูลย์ มหาเมฆ มีขอบข่ายครอบคลุมเกี่ยวข้องกับงานด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรม การเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน รวมถึงด้านการวัดและประเมินผล อย่างไรก็ตาม การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเกษตรพิบูลย์ มหาเมฆ เท่าที่ผ่านมา ยังประสบปัญหาเนื่องจากวิทยาเขตได้เริ่มเปิดสอนในระดับปริญญาตรี เมื่อปี พ.ศ. 2536 และ

ยังไม่มีผู้ทำการวิจัยในเรื่องเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน หรือวิจัยด้านวิชาการ ซึ่งเมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยแล้ว จะเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของวิทยาเขตนับได้ว่าเป็นเรื่องใหม่ จากการสัมภาษณ์ยุวดี สุรัตนสุรางค์ นักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจให้ความเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนว่า นักศึกษาไม่สามารถฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนทางด้านภาษาได้ดีเท่าที่ควร เนื่องจากจำนวนนักศึกษาในชั้นเรียนมีมากเกินไป ทำให้อาจารย์ผู้สอนทั้งอาจารย์คนไทยและอาจารย์ชาวต่างประเทศไม่สามารถฝึกทักษะให้กับนักศึกษาได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ เนื้อหาที่สอนแต่ละรายวิชาเป็นเนื้อหาทั่ว ๆ ไปไม่เฉพาะเจาะจง ทำให้นักศึกษาไม่สามารถเรียนรู้ในแต่ละรายวิชาได้ละเอียดเท่าที่ควร และมีผลทำให้ไม่สามารถนำความรู้ที่เรียนไปใช้ในการทำงานได้เต็มที่ (ยุวดี สุรัตนสุรางค์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, กิ่งแก้ว เอี่ยมแฉล้ม เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2541) จากการสัมภาษณ์วิภาวัลย์ สอาดจิตต์ลือชัย นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษให้ความเห็นว่าหลักสูตรที่เรียนส่วนใหญ่เป็นหลักสูตรภาษาไทย ทำให้นักศึกษาขาดทักษะในการใช้ภาษา การติดต่อสื่อสารกับอาจารย์ชาวต่างประเทศยังไม่ดีเท่าที่ควร เกิดความล่าช้า ทำให้การประสานงานระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ชาวต่างประเทศเกิดความสับสนและผิดพลาด (วิภาวัลย์ สอาดจิตต์ลือชัย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, กิ่งแก้ว เอี่ยมแฉล้ม เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2541)

นอกจากนั้น จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของเบญจมาศ ทองรอด นักศึกษาวิชาเอกการบัญชี (บัญชีทั่วไป) พบว่า บางวิชามีเนื้อหาวิชาที่ซ้ำซ้อนกัน เช่น วิชาวางแผนและตรวจสอบ มีรายละเอียดของเนื้อหาที่ซ้ำกับวิชาควบคุมงบประมาณ และมีปัญหาที่พบ คือนักศึกษาขาดความสนใจในวิชาที่เรียน เบื่อหน่าย เข้าเรียนไม่สม่ำเสมอ และขาดความกระตือรือร้น มีผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ ส่วนการจัดการเรียนการสอนในด้านวิชาภาษาอังกฤษ นักศึกษาเห็นว่ามีความเหมาะสมดีแล้ว เนื่องจากในแต่ละภาคการศึกษา นักศึกษาจะได้เรียนวิชาภาษาอังกฤษโดยมีอาจารย์ชาวต่างประเทศเป็นผู้สอน (เบญจมาศ ทองรอด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, กิ่งแก้ว เอี่ยมแฉล้ม เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2541) และจากการสัมภาษณ์ธัญวรรณ เกตุศิริ นักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ (การจัดการทั่วไป) ให้ความเห็นว่าในแต่ละภาคการศึกษา นักศึกษาในสาขาวิชานี้ไม่ได้เรียนวิชาคอมพิวเตอร์ในทุกภาคการศึกษา ทำให้นักศึกษาขาดทักษะในด้านคอมพิวเตอร์ ซึ่งนักศึกษาให้ความเห็นว่า วิชาคอมพิวเตอร์เป็นเทคโนโลยีที่มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนในสาขาวิชาชีพ หากนักศึกษาได้เรียนติดต่อกันทุกเทอมจะเป็นการเพิ่มทักษะให้กับนักศึกษามากขึ้น และสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้จริง ปัญหาอีกประการหนึ่ง คือ

นักศึกษาในสาขาวิชานี้ค่อนข้างจะอ่อนในวิชาภาษาอังกฤษ ฉะนั้นหากวิทยาเขตเพิ่มวิชาภาษาอังกฤษให้กับนักศึกษาเรียนมากขึ้น โดยเฉพาะวิชาการแปล ซึ่งนักศึกษาเห็นว่ามีค่าสำคัญต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเป็นอย่างมาก (ธัญวรรณ เกตุศิริ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, กิ่งแก้ว เขียมแจ่ม เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2541)

การจัดการเรียนการสอนที่ประสบผลสำเร็จต้องอาศัยระบบการวัดและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ ปัจจุบันการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลของวิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ในระดับปริญญาบัณฑิต ขึ้นอยู่กับอาจารย์ผู้สอน จากการสัมภาษณ์ศศิพร แซ่อ้วง นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ให้ความเห็นว่าเกณฑ์การวัดและประเมินผลในแต่ละวิชาที่เรียนไม่ชัดเจน เนื่องจากอาจารย์ไม่ชี้แจงเกณฑ์การวัดและประเมินผลให้นักเรียนได้ทราบก่อนทำการสอน มีผลให้นักศึกษาไม่สามารถวางแผนการเรียนได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ยังให้ความเห็นเพิ่มเติมอีกว่าข้อสอบที่ใช้วัดยากเกินไป อาจารย์ออกข้อสอบนอกเนื้อหาที่เรียน และข้อสอบมีปริมาณมาก ไม่เหมาะสมกับเวลาที่กำหนด (ศศิพร แซ่อ้วง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, กิ่งแก้ว เขียมแจ่ม เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2541)

จากการศึกษาสภาพปัญหาและแนวความคิดของนักศึกษาต่อปัญหาการเรียนการสอนดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ตามทัศนะของนักศึกษาในด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล ผู้วิจัยคาดว่าผลการวิจัยนี้จะสามารถนำไปเป็นข้อมูลเบื้องต้น สำหรับผู้บริหารและคณาจารย์ ในการพิจารณานำมาวางแผนการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในวิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ตามทัศนะของนักศึกษาในด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ตามทัศนะของนักศึกษาในด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้าน

การวัดและประเมินผล จำแนกตามตัวแปร ชั้นปีที่ศึกษา และสาขาวิชาที่ศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหาร และคณาจารย์ของวิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ทำให้ทราบถึงสภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน และสามารถกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาการเรียนของนักศึกษาได้อย่างเหมาะสม พร้อมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาให้ได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ จำแนกเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 74 คน และนักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 74 คน นักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี (บัญชีทั่วไป) ชั้นปีที่ 1 จำนวน 74 คน และนักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 37 คน และนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ (การจัดการทั่วไป) ชั้นปีที่ 1 จำนวน 38 คน รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 297 คน

2. ตัวแปร

2.1 ตัวแปรอิสระ

2.1.1 ระดับชั้นปีที่ศึกษา แบ่งเป็น นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2

2.1.2 สาขาวิชาที่ศึกษา แบ่งเป็น 3 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี (บัญชีทั่วไป) และสาขาวิชาการจัดการ (การจัดการทั่วไป)

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สถาบัน

เทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนในห้าด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล หมายถึง วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา เดิมเป็นสถาบันอุดมศึกษา มีฐานะเทียบเท่ากรม สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่ผลิต นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะเกษตรศาสตร์ คณะคหกรรมศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรม คณะนาฏศิลป์และดุริยางค์ คณะครุศาสตร์และ อุตสาหกรรม คณะวิศวกรรมและเทคโนโลยีการเกษตร คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การประมง และผลิตนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในวิทยาเขตต่าง ๆ 35 แห่ง ตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยเทคโนโลยีและ อาชีวศึกษา พุทธศักราช 2518 ซึ่งต่อมาได้รับพระราชทานชื่อเป็น สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ตามหนังสือที่ รล 0002/16942 ลงวันที่ 15 กันยายน 2531

2. วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ หมายถึง สถาบันการศึกษา สังกัดสถาบัน เทคโนโลยีราชมงคล กระทรวงศึกษาธิการที่จัดการศึกษาทางด้านวิชาชีพในระดับประกาศ นียบัตร ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และระดับปริญญาตรี ในระดับประกาศนียบัตร ได้เปิดสอนสาขาวิชาการเลขานุการและการบัญชี และสาขาวิชาภาษาต่างประเทศ ในระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เปิดสอนสาขาวิชาการบัญชี การตลาด คอมพิวเตอร์ธุรกิจ การเลขานุการ การท่องเที่ยวและภาษาธุรกิจ สำหรับในระดับปริญญาตรี ได้เปิดสอนสาขา วิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี (บัญชีทั่วไป) และสาขาวิชาการจัดการ (การ จัดการทั่วไป)

3. คณะบริหารธุรกิจ หมายถึง คณะที่จัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี ในสาขาวิชาทางด้านบริหารธุรกิจ ในงานวิจัยนี้ ได้แก่ สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ สาขาวิชา การบัญชี (บัญชีทั่วไป) และสาขาวิชาการจัดการ (การจัดการทั่วไป)

4. การจัดการเรียนการสอน หมายถึง วิธีดำเนินการที่อาจารย์และนักศึกษาร่วมกัน จัดกระทำเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียน การสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล

4.1 หลักสูตร หมายถึง เอกสารที่แสดงจุดมุ่งหมายการจัดการศึกษา ตลอดจน เนื้อหาความรู้และประสบการณ์ที่ต้องการจัดให้กับผู้เรียน เพื่อให้ให้นักศึกษาได้พัฒนาไปตาม

จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

4.2 ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่สอน และมีความสามารถในการถ่ายทอด ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่สอนและความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ รวมถึงการให้คำแนะนำในด้านการ เรียนการสอน และด้านอื่น ๆ แก่ผู้เรียน

4.3 วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง เทคนิควิธีการที่ครูใช้สอน พฤติกรรมการสอนของครู การถ่ายทอดความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ไปสู่ผู้เรียน

4.4 สื่อการเรียนการสอน หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน สื่อต่าง ๆ ที่พร้อมจะใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้การสอนมี ประสิทธิภาพ

4.5 การวัดผลและประเมินผล หมายถึง วิธีการเปรียบเทียบผลที่ได้จากการเรียน กับมาตรฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งจะแสดงผลการวัดออกมาเป็นตัวเลข เพื่อแสดงว่านักศึกษามีความ รู้มากน้อยเพียงใดจากการที่ได้เรียนไปแล้ว

สมมติฐานในการวิจัย

นักศึกษาที่ศึกษาในระดับชั้นปีต่างกัน และในสาขาวิชาที่ศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อ สภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขต บพิตรพิมุข มหาเมฆ แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอตามสาระสำคัญ ดังนี้

1. ความหมายของการจัดการเรียนการสอน
2. ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน
3. ขอบข่ายของงานวิชาการ
4. การจัดการศึกษาในวิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ
5. หลักสูตรปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ พุทธศักราช 2536
6. สภาพการจัดการเรียนการสอน
  - 6.1 ด้านหลักสูตร
  - 6.2 ด้านครูผู้สอน
  - 6.3 ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน
  - 6.4 ด้านสื่อการเรียนการสอน
  - 6.5 ด้านการวัดและประเมินผล

1. ความหมายของการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอน เป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของการศึกษา และเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร ดังที่ ภิญโญ สารร (2526 : 320) ให้ความหมายของงานวิชาการไว้ว่า งานวิชาการ หมายถึง กิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาหรือในโรงเรียนเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพที่สุด เพราะหน้าที่ของสถานศึกษาหรือโรงเรียนทุกแห่ง คือ การให้ความรู้ในด้านวิชาการแก่ผู้เรียนและมีผู้บริหารเป็นผู้นำทางวิชาการ นอกจากนี้ เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2527 : 87) ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนว่า หมายถึง การดำเนินการทุกชนิดเพื่อจะส่งเสริมพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนของสถานศึกษาให้เป็นไป

อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับอาจารย์หรือนักศึกษา ดังที่กิติมา ปรีดีติลล (2532 : 48) ได้กล่าวไว้ว่าการจัดการเรียนการสอนเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับการจัดการเรียนการสอนทั้งสิ้น ดังนั้นผู้บริหารจำเป็นจะต้องมีหลักการในการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่ง นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2534 : 18 - 19) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่าการจัดการเรียนการสอนนั้น ผู้บริหารต้องดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาจุดประสงค์ของการจัดการศึกษาออกมาให้ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางให้บุคลากรได้ปฏิบัติ ผู้บริหารต้องมีความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตรเป็นอย่างดี รู้จักแนะนำให้ครูรู้จักใช้และทำประมวลการสอน ทำโครงการสอน หรือบันทึกการสอน รู้วิธีการจัดตารางสอนเพื่อจัดรายวิชาต่าง ๆ ได้เหมาะสม ส่วน บรรจง พงศ์ศาสตร์ (2536 : 2) ได้กำหนดนโยบายในการจัดการเรียนการสอนว่า ผู้บริหารควรกระตุ้นครู-อาจารย์ให้ความสนใจบรรยากาศทางวิชาการเพิ่มมากขึ้น หากมาตรการต่าง ๆ มาแรงให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง รู้จักหาเทคนิคหรือกระบวนการเรียนที่เหมาะสมกับนักเรียนมาช่วยเสริมการสอน เพื่อให้นักเรียนมีประสบการณ์สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ อภิชัย กุลชา (2536 : 3) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่าการจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่อาจารย์ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความสามารถเพื่อให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ รวมทั้งการจัดกิจกรรมที่สนับสนุนการเรียนการสอน การเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ นักศึกษาในด้านวิชาการ เช่นเดียวกับ ชลิต พุทธิรักษา (2531 : 2) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับงานวิชาการไว้ว่า งานวิชาการหมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นในเรื่องหลักสูตร การจัดโปรแกรมการเรียนการสอน การจัดทำโครงการสอน การเตรียมการสอน สื่อที่ใช้ในการสอน วิธีสอน การจัดหาบุคลากรเข้าสอน การจัดทำตารางเรียนตารางสอน ตลอดจนการนิเทศการศึกษาและการประเมินผล

จากความหมายทั้งหมดที่กล่าวมา พอจะสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนเป็นการจัดกิจกรรมทางวิชาการของสถาบันการศึกษา ที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสามารถนำความรู้เหล่านั้นไปใช้ในการดำรงชีวิตได้

2. ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องรับผิดชอบและเป็นผู้นำทางวิชาการ โดยทำงานร่วมกับอาจารย์ให้คำแนะนำ และประสานงานเพื่อให้อาจารย์ทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ตระหนักถึงหน้าที่สำคัญของอาจารย์ เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้แก่ นิสิต นักศึกษาอย่างเต็มความสามารถ นอกเหนือจากการเรียนการสอนในห้องเรียนแล้วยังมีกิจกรรม

นอกห้องเรียนอีกมากมาย ที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ทางด้านวิชาการและทักษะในการประกอบอาชีพ

งานวิชาการเป็นเป้าหมายหลักในการดำเนินงาน เพราะวิทยาเขตตั้งขึ้นด้วยจุดประสงค์หลักที่จะสอนให้ผู้เรียนสามารถประกอบอาชีพได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของไพฑูรย์ ลินลารัตน์ (2527 : 6) ว่างานวิชาการเป็นหัวใจของสถาบันการศึกษา งานธุรการเป็นสมอง และงานประสานสัมพันธ์กับชุมชนเป็นใบหน้า ในขณะที่เดียวกันโรงเรียนมีหน้าที่ให้ความรู้ ความสามารถ ให้นักเรียนสามารถคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น มีความรู้ด้านอาชีพ ได้รับการอบรมด้านศีลธรรม ซึ่งเป็นขอบข่ายที่กว้างขวางของการดำเนินงานทางวิชาการในโรงเรียนต่าง ๆ ไม่ว่าจะขนาดเล็กหรือใหญ่ นอกจากนี้ พวงรัตน์ วิเวกานนท์ (2526 : 13) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรจะต้องวางแผนร่วมกับบุคลากรและใช้วิธีการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบ สนับสนุนให้ครูทุกคนทำงานโดยใช้ความรู้ ความสามารถที่มีอยู่อย่างเต็มความสามารถ สำหรับนางเยาว์ อาราศรีสุทธิ (2529 : 8) ได้อธิบายถึงความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนว่าเป็นงานที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นงานหลักและเป็นหัวใจของสถานศึกษา เนื่องจากจุดประสงค์อันดับแรกในการตั้งสถานศึกษาก็เพื่อจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ ส่วนงานอื่น ๆ เป็นการสนับสนุนให้งานวิชาการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ระวีวรรณ เสวตามร (2529 : 43) อธิบายว่าการจัดการเรียนการสอนนับเป็นหัวใจของการบริหารทั้งหมด เพราะจุดมุ่งหมายของการศึกษา ก็คือการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถที่จะดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียนไปพัฒนาตนเอง สังคม และประเทศชาติได้ การจัดการเรียนการสอนต้องให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ผู้บริหารมีหน้าที่คอยให้ความรู้ ให้คำแนะนำปรึกษา และให้กำลังใจแก่ครู เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ซึ่งสงวน สุทธิเลิศอรุณ และคนอื่น ๆ (2529 : 148) กล่าวว่างานวิชาการจะมีประสิทธิภาพได้นั้นขึ้นอยู่กับ การเอาใจใส่เป็นพิเศษในด้านหลักสูตร การส่งเสริมคุณภาพการศึกษาหรือการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตรและเป็นผู้นำในการพัฒนาหลักสูตรด้วย ดังที่สนอง เครือมาก (2530 : 53) ได้ให้ความเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุด ที่จะเป็นผู้ริเริ่มในการดำเนินการให้เป็นไปอย่างราบรื่น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบทบาทหน้าที่ดังต่อไปนี้ คือ

1. กำหนดเป้าหมาย นโยบาย วัตถุประสงค์ และวางแผนงานของสถานศึกษา
2. ควบคุม ติดตาม นิเทศงานวิชาการอย่างมีระบบ

3. จัดหาหลักสูตร และเอกสารหลักสูตร ให้เพียงพอตามสภาพของสถานศึกษา
  4. จัดให้ครูผลิต จัดหา สื่อการเรียน และควบคุมดูแลให้ครูนำไปใช้ประกอบการสอน
  5. จัดให้มีมุมหนังสือ หรือห้องสมุดให้เหมาะสมตามสภาพของสถานศึกษา
  6. ให้มีการวัดผลและประเมินผลการเรียน ตามระเบียบว่าด้วยการวัดผลของหลักสูตร
  7. ส่งเสริมและนำเทคนิคใหม่ ๆ ที่เหมาะสมมาใช้ดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา
- การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ผู้บริหารและครูผู้สอนไม่ควรมองข้ามงานในด้านหลักสูตร เพราะหลักสูตรเป็นเอกสารที่กำหนดโครงการศึกษา กำหนดความมุ่งหมายของการศึกษา กำหนดเนื้อหาและประสบการณ์ที่จะจัดให้กับผู้เรียน ตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผล (กิติมา ปรีดีดีลภ. 2532 : 60)

จากความสำคัญของงานวิชาการดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า งานวิชาการเป็นงานหลักที่ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการ เพื่อจัดการเรียนการสอนและการทำกิจกรรมทุกชนิด เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษาให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ

3. ขอบข่ายของงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานที่มีขอบข่ายกว้างขวางและมีความสำคัญมากต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาทุกอย่างก็เพื่อสนับสนุนงานวิชาการทั้งสิ้น ดังที่ ภิญญู สารธ (2526 : 326) กล่าวว่า การบริการด้านวิชาการควรที่จะครอบคลุมงานดังต่อไปนี้ ได้แก่ งานเกี่ยวกับหลักสูตร งานประมวลการสอน การจัดตารางสอน อุปกรณ์การสอน แบบเรียน ห้องสมุด และการสอนแบบต่าง ๆ ดังนั้นการจะจัดงานวิชาการให้บรรลุตามเป้าหมายได้นั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญแก่งานวิชาการ และเข้าใจขอบข่ายงานวิชาการเป็นอย่างดี นอกจากนี้ เอกชัย กี่สุพันธ์ (2527 : 151) ให้ความเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนเป็นการดำเนินงานทุกชนิดที่จะส่งเสริม พัฒนา หรือปรับปรุงการเรียนการสอนของสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็งานที่เกี่ยวข้องกับอาจารย์ หรือนักศึกษาก็ตาม ควรอยู่ในขอบข่ายการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. งานเกี่ยวกับหลักสูตร
2. งานการเรียนการสอน
3. งานบริหารบุคลากรทางวิชาการ
4. การบริหารสื่อการศึกษา
5. งานนิเทศการสอน

6. งานพัฒนาและเตรียมครูเข้าสอนตามหลักสูตร

7. กิจกรรมอื่น ๆ ที่เสริมการเรียนการสอน

กิติมา ปริดิถก (2532 : 57 - 58) ได้ให้ความเห็นด้านการจัดการเรียนการสอน ว่าเป็น การดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยตรง เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผลการศึกษามีคุณภาพ ที่สุด ดังนั้นไม่ว่ากิจกรรมใดที่สัมพันธ์กับการเรียนการสอน และทำให้การเรียนการสอนมี ประสิทธิภาพ ถือว่างานเหล่านั้นเป็นงานในขอบเขตหน้าที่ของผู้บริหารในด้านวิชาการทั้งสิ้น ขอบข่ายงานวิชาการแบ่งออกเป็น 6 ประเภท ดังนี้

1. แผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ

2. หลักสูตรและการสอน ประกอบด้วย หลักสูตร โครงการศึกษา ประมวลการสอน

3. การจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย การจัดทำตารางสอน การจัดชั้นเรียน การจัด ครูเข้าสอน การจัดแบบเรียน การจัดห้องสมุด การจัดทำคู่มือครู

4. สื่อการสอน

5. การปรับปรุงการเรียนการสอน การนิเทศการสอน การฝึกอบรม

6. การวัดและประเมินผล

จากแนวคิดของนักการศึกษาดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าขอบข่ายของงานวิชาการมี ความสำคัญต่อการจัดการศึกษา และเป็นการทำงานที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยตรง นับแต่งานหลักสูตร โครงการศึกษา งานประมวลการสอน การจัดทำตารางสอน อุปกรณ์การสอน การจัดครูเข้าสอน การจัดแบบเรียน ห้องสมุด การนิเทศการสอน การฝึกอบรม รวมถึงการวัด และประเมินผล กิจกรรมเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียน รู้และพัฒนาไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

4. การจัดการศึกษาในวิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ

วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ เป็นสถาบันการศึกษาที่ให้การศึกษาด้านการพาณิชย์ และธุรกิจ เพื่อให้ นักศึกษาเตรียมตัวออกไปเป็นผู้ประกอบการที่ดีในอนาคตของวงการธุรกิจการค้าและอุตสาหกรรม โดยหลักสูตรด้านบริหารธุรกิจมีความมุ่งหมาย ดังนี้ (วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ. 2536 : 1 - 2)

1. ให้ความรู้ทางด้านพาณิชย์การและธุรกิจ เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถออกไป ประกอบอาชีพในวงการพาณิชย์และธุรกิจได้

2. ฝึกทักษะและเสริมสร้างประสบการณ์ เพื่อช่วยสร้างความสำเร็จในอาชีพ

3. พัฒนาบุคลิกภาพให้เหมาะสม มีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักรับผิดชอบหน้าที่และสังคมตลอดจนมีความสำนึกในจรรยาวิชาชีพ

4. อบรมให้มีความคิดริเริ่ม รู้จักแก้ปัญหาด้วยหลักการและเหตุผล พัฒนากิจนิสัยที่ดีในการทำงาน

5. อบรมให้เป็นพลเมืองดี มีคุณธรรม มีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์สุจริต ชยันหมั่นเพียร ถำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และวัฒนธรรมไทย

เพื่อให้บรรลุความมุ่งหมายดังกล่าว วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ได้จัดการเรียนการสอนทั้งในห้องเรียนและศึกษานอกห้องเรียน นอกจากนี้ยังให้มีการจัดกิจกรรมทางด้านชมรมต่าง ๆ และกิจกรรมของวิทยาเขต

โครงการวิจัยเรื่องการประเมินหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ พุทธศักราช 2536 ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของหลักสูตรไว้ ดังนี้ (สมล ฤชุพันธุ์ และ อนุรักษ์ นวพรไพศาล. 2540 : 29)

1. เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความสามารถปฏิบัติงานเป็นนักวิชาการด้านธุรกิจต่างประเทศ ติดต่อประสานงาน ปฏิบัติงานในสำนักงาน การท่องเที่ยว และติดต่อสื่อสารกับชาวต่างประเทศได้

2. ปฏิบัติงานในหน้าที่เลขานุการ พนักงานต้อนรับ เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่ประจำสำนักงาน เจ้าหน้าที่ติดต่อสื่อสารต่างประเทศ และมัคคุเทศก์

3. ปฏิบัติงานด้านวิชาการ การวางแผนงาน สามารถแก้ปัญหาด้วยหลักการและเหตุผล มีความรับผิดชอบหน้าที่

4. เป็นผู้มีความคิดริเริ่มและมีความคิดสร้างสรรค์

5. เป็นผู้มีความคุณธรรม มีความประพฤติดี มีกิริยามารยาทอันดีงามและมีมนุษยสัมพันธ์ การจัดการศึกษาในวิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ได้แบ่งหน้าที่การบริหารงานด้านวิชาการ ดังนี้ (ประกาศสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล เรื่องการบริหารงานในวิทยาเขต. 2540 :

14 - 15)

1. เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความสามารถปฏิบัติงานเป็นนักวิชาการด้านธุรกิจต่างประเทศ ติดต่อประสานงาน ปฏิบัติงานในสำนักงาน การท่องเที่ยว และติดต่อสื่อสารกับชาวต่างประเทศได้

2. ปฏิบัติงานในหน้าที่เลขานุการ พนักงานต้อนรับ เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่ประจำสำนักงาน เจ้าหน้าที่ติดต่อสื่อสารต่างประเทศ และมัคคุเทศก์

3. ปฏิบัติงานด้านวิชาการ การวางแผนงาน สามารถแก้ปัญหาด้วยหลักการและเหตุผล มีความรับผิดชอบหน้าที่

4. เป็นผู้มีความคิดริเริ่มและมีความคิดสร้างสรรค์
  5. เป็นผู้มีความคุณธรรม มีความประพฤติดี มีกิริยามารยาทอันดีงามและมีมนุษยสัมพันธ์
- การจัดการศึกษาในวิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ได้แบ่งหน้าที่การบริหารงานด้านวิชาการ ดังนี้ (ประกาศสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล เรื่องการบริหารงานในวิทยาเขต. 2540 : 14-15)
1. ฝ่ายวิชาการ มีหน้าที่จัดระบบการบริหารงานและให้บริการด้านวิชาการแก่นักศึกษาระดับ ปวช., ปวส. โดยมีผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าคณะวิชา และหัวหน้าแผนกวิชา เป็นผู้ดำเนินการจัดการศึกษา และการบริหารงานด้านวิชาการ
  2. ฝ่ายบัณฑิตศึกษา มีหน้าที่ควบคุมดูแล และให้บริการด้านวิชาการแก่นักศึกษาระดับปริญญาตรีทุกสาขาวิชา โดยมีผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบัณฑิตศึกษา หัวหน้าสาขาวิชา เป็นผู้ดำเนินการจัดการศึกษาและการบริหารงานด้านวิชาการ โดยมีโครงสร้างการบริหารงานวิชาการ ดังนี้
    - 2.1 ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบัณฑิตศึกษา มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้
      - 2.1.1 จัดระบบ และวิธีการปฏิบัติงาน การมอบหมายงาน การนิเทศงาน การควบคุม และการประเมินผลการปฏิบัติงานของฝ่ายและสาขาวิชา
      - 2.1.2 ควบคุมดูแล และติดตามผลการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของฝ่ายและสาขาวิชาต่าง ๆ ที่วิทยาเขตกำหนดหรือมอบหมาย
      - 2.1.3 จัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี หรือแผนการเรียนการสอนประจำปี ให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปี และปฏิทินการศึกษาประจำปีของวิทยาเขต
      - 2.1.4 ปกครองบังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้าง และควบคุมดูแล ข้าราชการและลูกจ้างให้ปฏิบัติงานตามระเบียบแบบแผนของทางราชการโดยเคร่งครัด
      - 2.1.5 ดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของฝ่ายและสาขาวิชาต่าง ๆ รวมทั้งข้าราชการและลูกจ้าง เพื่อจัดทำแผนและโครงการพัฒนาระบบงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
      - 2.1.6 ควบคุมดูแลการใช้งบประมาณ และทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด
      - 2.1.7 ส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในวิทยาเขตให้ดำเนินไปด้วยดี และบรรลุผลตามเป้าหมายของวิทยาเขต
      - 2.1.8 ส่งเสริมและสนับสนุนการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และการประสานงานกับสถานประกอบการ
      - 2.1.9 ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาค้นคว้า ทดลอง และวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษาทางด้านวิชาชีพ และการบริหารวิทยาเขต

- 2.1.10 ประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ และส่วนราชการภายนอกเพื่อให้การปฏิบัติงานของฝ่ายและวิทยาเขตดำเนินการไปได้โดยสะดวกและรวดเร็ว
- 2.1.11 ควบคุมดูแลการใช้และการบำรุงรักษาทรัพย์สินของทางราชการ
- 2.1.12 ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย
- 2.2 สำนักงานฝ่าย มีหน้าที่ ดังนี้
  - 2.2.1 ดำเนินการเกี่ยวกับงานธุรการ
  - 2.2.2 ดำเนินการจัดระบบการลงทะเบียน การวัดและประเมินผลการศึกษา และการรายงานผลการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการของสำนักบริการทางวิชาการและทดสอบ
  - 2.2.3 ให้บริการเกี่ยวกับการดำเนินการและการจัดการศึกษาระดับปริญญาแก่นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป
  - 2.2.4 ประสานงานกับสำนักบริการทางวิชาการและทดสอบ และคณะที่เกี่ยวข้อง
  - 2.2.5 ร่วมจัดทำแผนการเรียนการสอนสาขาวิชาต่าง ๆ ร่วมกับฝ่ายวิชาการ
  - 2.2.6 รวบรวมข้อมูลความต้องการหลักสูตร คุรุภัณฑ์ ของสาขาวิชาต่าง ๆ และนำเสนอฝ่ายบริการการศึกษาเพื่อดำเนินการขั้นต่อไป
  - 2.2.7 จัดทำแผนและโครงการเปิดสอน และขยายการศึกษาในระดับปริญญาสาขาวิชาต่าง ๆ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
  - 2.2.8 ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมของนักศึกษา
  - 2.2.9 สนับสนุนการจัดและการบริหารงานในสาขาวิชาต่าง ๆ
  - 2.2.10 ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 2.3 หัวหน้าสาขาวิชามีหน้าที่ ดังนี้
  - 2.3.1 จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร
  - 2.3.2 จัดทำแผนการเรียนการสอน
  - 2.3.3 ควบคุมและดำเนินการวัดและประเมินผลการศึกษา
  - 2.3.4 ประสานงานกับฝ่ายวิชาการในการจัดการเรียนการสอน
  - 2.3.5 ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมของนักศึกษา
  - 2.3.6 จัดทำโครงการและงบประมาณ เพื่อพัฒนาและขยายการศึกษาในระดับปริญญา
  - 2.3.7 จัดบริการทางวิชาการแก่สังคม

2.3.8 ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา ค้นคว้า ทดลองและวิจัย เพื่อพัฒนา
จัดการเรียนการสอนในระดับปริญญา

2.3.9 จัดทำโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์

2.3.10 ควบคุม ดูแล และให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา

2.3.11 ประสานงานกับสถานประกอบการ

2.3.12 ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ยึดหลักปรัชญาการศึกษาที่สร้างโอกาสให้นักศึกษาได้
พัฒนาความสามารถ และความถนัดให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยให้การศึกษาเป็นไปเพื่อชีวิต
และสังคม การจัดการศึกษาของวิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. การศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ รับนักเรียน
ที่สำเร็จการศึกษาชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น (ม. 3, ม.ศ. 3) หรือเทียบเท่าเข้ามาศึกษา
หลักสูตร 3 ปี เปิดสอนใน 2 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาเลขานุการและการบัญชี และสาขาวิชา
ภาษาต่างประเทศ

เมื่อสำเร็จการศึกษา จะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สามารถออกไปประกอบ
อาชีพตามบริษัท ห้างร้าน ธนาคาร โรงงานอุตสาหกรรม รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานราชการ
ต่าง ๆ หรือจะศึกษาต่อในระดับ ปวส. อีก 2 ปี และระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี ในสถาบัน
ของรัฐและเอกชน

2. การศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ
หลักสูตร 2 ปี เปิดสอนใน 6 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการเลขานุการ
สาขาวิชาภาษาธุรกิจ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ สาขาวิชาการท่องเที่ยว และสาขาวิชาการตลาด
รับนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาวิชาบริหารธุรกิจ และ
นักศึกษา ม. 6 หรือเทียบเท่า

เมื่อสำเร็จการศึกษาในระดับนี้ สามารถออกไปประกอบอาชีพ หรือศึกษาต่อปริญญาตรี
ซึ่งสามารถสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล หลักสูตร
ต่อเนื่อง ใช้เวลาศึกษา 2 ปี

3. การศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาบริหารธุรกิจ หลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี เปิดสอน
ใน 3 สาขาวิชา ได้แก่ การบัญชี การจัดการ และภาษาอังกฤษธุรกิจ

ผู้สำเร็จการศึกษาระดับนี้สามารถออกไปประกอบอาชีพในภาครัฐและเอกชน หรือสามารถ
ศึกษาต่อระดับปริญญาโทและปริญญาเอกในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ได้

5. หลักสูตรปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ พุทธศักราช 2536

การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ จะดำเนินการไปได้ด้วยดี จำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญในการพัฒนากำลังคนระดับกลางด้านบริหารธุรกิจ ทั้งนี้ก็เพราะสภาพปัจจุบันกำลังคนระดับกลางด้านบริหารธุรกิจมีไม่เพียงพอ และยังไม่สนองตอบกับความต้องการของตลาดแรงงาน อันเนื่องมาจากสาเหตุที่น่าปราชญ์ ฉะนั้นปัจจัยที่จะต้องนำมาพิจารณาเป็นอันดับแรก ก็คือ การให้การศึกษากับบุคลากรของประเทศ ให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน องค์ประกอบที่สำคัญจะให้บรรลุเป้าหมายนั้นก็คือ การพัฒนาหลักสูตรนั่นเอง

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ตระหนักถึงความสำคัญของหลักสูตร จึงได้ทำการพัฒนาหลักสูตรอยู่เสมอ เพื่อให้ได้หลักสูตรที่เหมาะสมในอันที่จะผลิตผู้สำเร็จการศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถ และมีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับความต้องการของกำลังคนในปัจจุบัน รวมทั้งคำนึงถึงหลักสูตรที่จะสามารถนำไปใช้ได้เหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพของสถานศึกษา อันจะก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์สัมความมุ่งหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. 2536 : 18 - 19)

หลักสูตรปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พุทธศักราช 2536 ได้ปรับปรุงและพัฒนาโดยอาศัยข้อมูลหลัก 4 ประการ คือ

1. การปรับปรุงหลักสูตรปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ จัดทำโดยคณะผู้บริหารการศึกษา นักวิชาการจากคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ผู้แทนจากหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ และนักธุรกิจผู้ใช้บุคลากรจากสถาบัน
2. การรวบรวมข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัย การสำรวจความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งลักษณะงานที่ต้องการ เป็นข้อมูลในการพัฒนาในเนื้อหาของหลักสูตรรายวิชา และการจัดโครงสร้างของหลักสูตร
3. ข้อคิดเห็นจากการประชุมสัมมนาคณาจารย์ในระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ ข้อคิดเห็นจากการประชุมสัมมนาคณาจารย์ทางการบริหารธุรกิจระดับอุดมศึกษาทั่วประเทศ รวมทั้งสภาวะสังคม เศรษฐกิจ ธุรกิจ การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีในปัจจุบันและอนาคต เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรให้มีทิศทางเดียวกัน
4. ข้อคิดเห็นจากการสำรวจ และการอภิปรายของผู้ชำนาญการ นักวิชาการด้านบริหารธุรกิจ และผู้เชี่ยวชาญในวงการธุรกิจ

จากข้อมูลทั้ง 4 ประการนี้ จึงได้มีการปรับปรุงหลักสูตรระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจในเรื่องของโครงสร้าง สัดส่วน โปรแกรมการเรียน รวมทั้งการพัฒนาหลักสูตรรายวิชา โดยดูจากสภาพของความต้องการบุคลากรในตลาดแรงงานและปรับโครงสร้างของหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่นมากยิ่งขึ้น เพื่อที่จะสอดคล้องกับการบริหารหลักสูตรสมัยใหม่ที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสภาพของตลาดแรงงาน ตลอดจนการปรับปรุงกลุ่มวิชาในแต่ละวิชาเอกเพิ่มขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและการบริการสังคมได้ตรงตามเป้าหมายมากขึ้น

หลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรปริญญาตรี พุทธศักราช 2536

หลักสูตรระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ พุทธศักราช 2536 ได้มีการปรับปรุงครั้งแรกในปี พ.ศ. 2529 และครั้งที่สองในปี พ.ศ. 2536 โดยมีหลักการและความมุ่งหมาย ดังนี้ (สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. 2536 : 18 - 19)

หลักการ

1. เป็นหลักสูตรที่จะพัฒนากำลังคนระดับผู้บริหารขั้นต้น ที่จะเป็นนักบริหารธุรกิจ ครูธุรกิจ หรือนักปฏิบัติการเชิงวิชาการในงานบริหารธุรกิจทั่วไปให้มีความชำนาญเฉพาะด้าน มีคุณธรรม บุคลิกภาพ และเจตคติที่เหมาะสมออกไปประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ
2. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้เลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง เพื่อเน้นความชำนาญเฉพาะด้านและเลือกวิธีการเรียนตามศักยภาพและโอกาสของผู้เรียน
3. เป็นหลักสูตรที่สนับสนุนการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกัน ระหว่างหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน
4. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ตรงตามความต้องการสอดคล้องกับสภาพของชุมชนและท้องถิ่นนั้น

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์นำไปปฏิบัติงานในอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกวิธีการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตน เพื่อสร้างสรรค์ความเจริญต่อชุมชน ท้องถิ่นและประเทศชาติ
2. เพื่อให้เป็นผู้มีปัญญา มีทักษะในการจัดการ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่เรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและการประกอบอาชีพ สามารถสร้างอาชีพ และพัฒนาอาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

3. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจและภาคภูมิใจในวิชาชีพที่เรียน รักงาน รักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยมีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเอง และผู้อื่น
4. เพื่อให้เป็นผู้มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงามทั้งในการทำงาน การอยู่ร่วมกัน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว หน่วยงาน ท้องถิ่น และประเทศชาติ อุทิศตนเพื่อสังคม เข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลป วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น รู้จักใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี
5. เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม จริยธรรมและวินัยในตนเอง มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์เหมาะสมกับงานอาชีพนั้น ๆ
6. เพื่อให้มีความตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา เศรษฐกิจ สังคม การเมืองของประเทศและของโลกปัจจุบัน มีความรักชาติ สำนึกในความเป็นไทย เสียสละเพื่อส่วนรวม ดำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และการปกครองระบอบประชาธิปไตย

หลักเกณฑ์การให้หลักสูตร ปริญาตรี คณะบริหารธุรกิจ พุทธศักราช 2536

1. การเรียนการสอน

การเรียนการสอน ได้กำหนดแผนการเรียนในรูปแบบต่าง ๆ โดยมีชื่อเรียกแผนการสอนตามวิชาชีพเฉพาะ/วิชาเอกที่เลือกศึกษา
2. เวลาเรียน
  - 2.1 ในปีการศึกษาหนึ่ง ๆ ให้แบ่งภาคเรียนออกเป็น 2 ภาคเรียนปกติ ภาคเรียนละ 18 สัปดาห์ และสถานศึกษาอาจเปิดสอนภาคฤดูร้อนได้อีกตามที่เหมาะสม
  - 2.2 ในกรณีการเรียนแบบชั้นเรียน ให้สถานศึกษาเปิดทำการสอนสัปดาห์ละ 5 วัน ๆ ละไม่เกิน 7 คาบ คาบละ 50 นาที โดยจัดให้ผู้เรียนได้เรียนไม่เกิน 35 คาบต่อสัปดาห์ ทั้งนี้ให้รวมการจัดกิจกรรมอย่างน้อย 2 คาบต่อสัปดาห์
3. โครงสร้าง

โครงสร้างหลักสูตรปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ พุทธศักราช 2536 แบ่งเป็น 3 หมวดวิชา ดังนี้

  - 3.1 หมวดวิชาพื้นฐาน
  - 3.2 หมวดวิชาชีพ
    - 3.2.1 วิชาชีพพื้นฐาน

3.2.2 วิชาชีพเฉพาะ

3.2.3 วิชาชีพเลือก

3.3 หมวดวิชาศึกษาทั่วไป

4. การเข้าเรียน

พื้นความรู้และคุณสมบัติของผู้เข้าเรียนให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย การจัดการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ พุทธศักราช 2536 พ.ศ. 2536

5. การประเมินผลการเรียน

ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย การจัดการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ พุทธศักราช 2536 พ.ศ. 2536

6. การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย การจัดการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ พุทธศักราช 2536 พ.ศ. 2536 และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย การประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ พุทธศักราช 2536 พ.ศ. 2536 (สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. 2536 : 20)

6. สภาพการจัดการเรียนการสอน

งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นงานหลักและเป็นหัวใจของสถานศึกษา เนื่องจากจุดประสงค์อันดับแรกในการตั้งสถานศึกษาก็เพื่อจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ จึงอาจสรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนจะประกอบไปด้วยงาน 5 ด้าน ดังนี้คือ

- 6.1 ด้านหลักสูตร
- 6.2 ด้านครูผู้สอน
- 6.3 ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน
- 6.4 ด้านสื่อการเรียนการสอน
- 6.5 ด้านการวัดและประเมินผล

6.1 ด้านหลักสูตร

หลักสูตรนับเป็นหัวใจและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนการสอน เพราะการจัดการศึกษาจะประสบความสำเร็จหรือไม่ ขึ้นอยู่กับหลักสูตร ดังที่กิติมา ปรีดีติลล (2532 : 60) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรโดยสรุปว่า หลักสูตร หมายถึง เอกสารที่กำหนดโครงการศึกษาของ

ผู้สอนโดยกำหนดความมุ่งหมายของการศึกษา เนื้อหาของความรู้ และประสบการณ์ที่จะจัดให้กับผู้เรียน กระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผล ประจักษ์ ศิริวัฒน์พงศ์ (2535 : 106) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายหลักสูตรว่าเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาสาระที่นำมาบรรจุไว้ในหลักสูตรได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังเป็นแนวทางในการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน และบอกให้สาธารณชนได้ทราบว่าหลักสูตรนั้น ๆ มีความต้องการให้ผู้เรียนเกี่ยวข้องหรือดำเนินการอย่างไรบ้างกับทรัพยากรภายในชุมชน ทั้งยังเป็นแนวทางในการบริหารของสถาบันการศึกษาว่าควรจะมีจุดมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นที่ไปในลักษณะใด

เมื่อทราบจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแล้ว ในการที่จะทราบถึงความคิดของผู้เรียนว่ามีต่อหลักสูตรนั้น ๆ อย่างไร จะต้องรู้รายละเอียดของเนื้อหาวิชาที่จะบรรจุในหลักสูตรว่า เนื้อหาสาระสอดคล้องเป็นไปตามจุดประสงค์ของหลักสูตรมากน้อยเพียงใด สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และผู้สำเร็จการศึกษาสามารถออกไปประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด

สิปปนนท์ เกตุทัต. (2536 : 54) ให้ความเห็นว่าการผลิตบัณฑิตในอนาคตจะต้องมุ่งให้บัณฑิตมีความรู้พื้นฐานและประสบการณ์ ลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ได้แก่ มีความรู้ภาษาไทยดี ความรู้ทางสังคมและรักชาติวัฒนธรรมไทย รู้ภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 1 ภาษา สามารถเข้าสังคมและวัฒนธรรมของชาวต่างประเทศได้ และมีความรู้วิชาการหรือวิชาชีพแขนงใดแขนงหนึ่งอย่างลึกซึ้ง พร้อมมีประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติในสาขาวิชาที่นั้น ดังที่ พยอม วงศ์สารศรี. (2529 : 3) ได้กล่าวว่าการบริหารงานในสถานศึกษาเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องรับผิดชอบให้ผู้เรียนในสถานศึกษานั้น มีความรู้ ความสามารถตามหลักสูตร เมื่อผู้เรียนจบหลักสูตรบริหารธุรกิจแล้วจะทำให้เกิดการพัฒนาด้าน พัฒนาอาชีพ และพัฒนาสังคม กล่าวได้ว่า ผู้เรียนสามารถเป็นที่พึ่งตนเองและเป็นที่พึ่งของครอบครัวได้ สรุปได้ว่า หลักสูตรบริหารธุรกิจมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน บัณฑิตที่จบการศึกษาและออกไปประกอบอาชีพในองค์กรธุรกิจและอุตสาหกรรมจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ ขึ้นอยู่กับหลักสูตรที่สถานศึกษากำหนดขึ้น นอกจากนี้หลักสูตรที่ดีจะต้องพัฒนาให้นักศึกษาเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และปฏิบัติงานในอาชีพในแขนงวิชาที่ศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน ดังที่ เปรื่อง กิจรัตน์ (2532 : 13 - 14) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายนั้นเป็นการกำหนดทิศทางในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น เพื่อให้รู้ว่าจัดการศึกษาเพื่ออะไร ผู้เรียนมีคุณสมบัติเช่นไร ส่วนเนื้อหาสาระเป็นการกำหนดหัวข้อต่าง ๆ และเนื้อหาสาระนั้นจะต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของชานาญ ชินจิตร์ (2537 : 51) ได้ทำการศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาช่างที่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทยในปัจจุบัน พบว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาช่างควรมีสาระและทิศทางอย่างไร และเมื่อทราบจุดมุ่งหมายของหลักสูตรย่อมสามารถ

กำหนดเนื้อหาความรู้ กิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบันได้

6.2 **ค่านครผู้สอน**

การจัดการศึกษาจะสำเร็จไปได้ด้วยดีเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถของครู คุณภาพการศึกษาขึ้นอยู่กับคุณภาพของครู เพราะครูเป็นผู้นำหลักสูตรมาสู่การปฏิบัติ หลักสูตรนั้นแม้ว่าจะเขียนไว้ดีเพียงใด หากครูไม่มีความสามารถในการปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ คุณภาพการศึกษาก็ย่อมจะไม่เกิดขึ้นตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร (ชม ภูมิภาค. 2529 : 145)

ถาวร สารวิทย์. (ม.ป.ป. : 89 - 90) ได้อธิบายว่า บทบาทของครูผู้สอนมีส่วนสำคัญ และเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจำเป็นจะต้องปรับปรุงบุคลิกภาพ เสริมสร้างความรู้และประสบการณ์อยู่เสมอ รวมทั้งมีเทคนิคการสอนที่จูงใจให้นักเรียนเกิดความต้องการและสนใจที่จะเรียนรู้ ฉะนั้นครูผู้สอนจึงจำเป็นที่จะต้องมีบทบาทการเป็นครูผู้สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยครูผู้สอนควรมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. มีบุคลิกภาพส่วนตัวที่ดี โดยทั่วไปนักเรียนจะเรียนรู้ได้ดีก็ต่อเมื่อมีความพอใจครูผู้สอน ฉะนั้นครูควรมีบุคลิกภาพของการเป็นครู หรืออาจจะเรียกได้ว่ามีวิญญาณของความเป็นครู เช่น แต่งกายเหมาะสม มีความสุภาพอ่อนโยน มีความเมตตากรุณา มีขันติ มีความกระตือรือร้น มีลักษณะเป็นผู้นำ มีอารมณ์ขัน มีศรัทธาและความภูมิใจในความเป็นครู นอกจากนี้ครูที่สอนวิชาชีพธุรกิจ ควรมีบุคลิกลักษณะเป็นนักธุรกิจประกอบกันหรืออาจจะต้องมี "วิญญาณของความเป็นนักธุรกิจ" ด้วย เช่น ความคล่องแคล่วว่องไว มีทัศนคติที่กว้างไกล มีการบริหารเวลาและวางแผนอย่างเหมาะสม มีความเที่ยงธรรม มีจรรยาวิชาชีพและคุณธรรม มีความอดทน ขยันหมั่นเพียร มีความพยายามไม่ท้อถอย เป็นต้น ฉะนั้นครูผู้สอนวิชาชีพธุรกิจ จึงจำเป็นจะต้องสวมวิญญาณของความเป็นครูไว้เพื่อเป็นแบบอย่างและสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีความภูมิใจและก่อให้เกิดความสนใจที่จะเรียนรู้

2. มีความรู้ทั่วไปอย่างกว้างขวาง ผู้ที่เป็นครูนั้นมิใช่มีความรู้แต่เพียงในตำรา หรือทางวิชาการเท่านั้น แต่จำเป็นที่จะต้องมีความรู้อย่างกว้างขวางในหลาย ๆ ด้าน เช่น ความรู้ทางเศรษฐศาสตร์ สังคม วิทยาศาสตร์ พุทธธรรมศาสตร์ ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม การลงทุน และอื่น ๆ ที่เป็นองค์ประกอบของวิชาชีพ

3. มีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอน ควรจะต้องทำความเข้าใจและแสวงหาความรู้ในรายละเอียดวิชาที่อยู่ในหลักสูตรรายวิชานั้น เพื่อจะได้นำมาวางแผนการสอน โดยเรียงลำดับ

ความยากง่าย ความต่อเนื่องของรายละเอียดเนื้อหา

4. มีความสามารถในการสอน การสอนของครูธุรกิจนั้นขึ้นอยู่กับเทคนิควิธีสอน ซึ่งเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่ครูทุกคนควรจะต้องฝึกฝนและปฏิบัติให้เกิดความชำนาญและทักษะ มีความเชื่อมั่นในตนเอง

การจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาการด้านบริหารธุรกิจ ไพโรจน์ ตีรณธนากุล (ม.ป.ป. : 32 - 33) กล่าวว่า ครูมีหน้าที่เป็นผู้จัดการโรงฝึกงานเหมือนกับผู้จัดการของโรงงานอุตสาหกรรม และมีหน้าที่ดูแลสภาพอาคารอุปกรณ์การสอน กิจกรรมของนักศึกษา รวมทั้งเป็นผู้ควบคุมให้คำแนะนำปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และสุดท้ายเป็นผู้สอนให้ความรู้และทักษะแก่ผู้เรียน และตามแนวคิดของอนันต์ รัตมี (2530 : 30 - 32) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับหน้าที่ของผู้สอน กล่าวว่า ครูนอกจากจะสอนความรู้ ความเข้าใจ และทักษะใหม่ ๆ ในอาชีพแล้วยังจะต้องให้การอบรมจรรยาบรรณยาพาให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองดีในอนาคต ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าครูเป็นผู้มีอิทธิพลในการเปลี่ยนแปลงบุคลิกลักษณะนิสัย นักเรียนจะนำแบบอย่างของครูไปใช้ ครูจึงไม่เพียงแต่จะฝึกให้ผู้เรียนมีคุณภาพเท่านั้น แต่ต้องฝึกให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และบริการเป็น ศิริพงษ์ พยอมแยม (2533 : 10) ให้ความเห็นว่า เนื่องจากครูเป็นบุคลากรที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอน แต่โดยธรรมชาติของมนุษย์ ความสามารถของบุคคลต่าง ๆ ย่อมแตกต่างกันไปตามความรู้ ความสามารถ เช่น ครูที่มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ได้ดีเลิศจะมีจำนวนน้อยมาก ครูที่มีความสามารถระดับดี จะมีจำนวนน้อย ครูที่มีความสามารถระดับปานกลางจะเป็นกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด ครูที่มีความสามารถน้อยจะมีจำนวนค่อนข้างน้อย และครูที่มีความสามารถน้อยที่สุดจะมีจำนวนน้อยที่สุด จะเห็นได้ว่าครูที่มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ได้อย่างดีเลิศนั้น อาจจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีเข้าช่วยบ้างจึงจะสอนได้ดี ครูที่สอนอยู่ในระดับปานกลาง จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีเข้าช่วยมากยิ่งขึ้น และครูที่มีความสามารถค่อนข้างน้อยก็ยิ่งมีความต้องการใช้เทคโนโลยีเข้าช่วยมากกว่าครูในระดับปานกลาง และครูที่มีความสามารถน้อยที่สุด ก็ยิ่งมีความจำเป็นที่ต้องใช้เทคโนโลยีเข้าช่วยมากที่สุด จึงจะทำให้การถ่ายทอดความรู้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ดังที่ วิชัย วงษ์ใหญ่ และคนอื่น ๆ (2540 : 1 - 25) ให้ความเห็นว่า การเรียนการสอนมีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 3 ประการ คือ ผู้สอน ผู้เรียน และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอน และผู้เรียน ผู้สอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการจัดการเรียนการสอน คุณลักษณะของผู้สอนที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ให้เป็นไปด้วยดี และมีประสิทธิภาพมีหลายประการ เช่น มีความรู้ที่จะสอน มีทัศนคติที่ดีต่อการสอน มีความเห็นอกเห็นใจผู้เรียน มีการยอมรับผู้เรียนในฐานะบุคคล (Respect as a Person) คือ การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ความจริงใจระหว่างครูกับศิษย์ ถ้าภายใน

ห้องเรียนมีแต่ความก้าวร้าว แข่งขัน ความกดดัน อดติ เอาर्डเอาเปรียบ ย่อมไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาไปในทิศทางที่พึงประสงค์ และจากการศึกษางานวิจัยของ ซินซาวา (Shinzawa 1987 : Abstracts) เรื่อง Vocational Education in Thailand. พบว่า ครูผู้สอนที่มีความกระตือรือร้นต่ำจะส่งผลให้ประสิทธิภาพการเรียนของนักศึกษาอยู่ในเกณฑ์ต่ำ โดยสอดคล้องกับผลงานวิจัยของเฮลท์ และเพอร์ซี่ (สมคะแน คำจุน. 2528 : 30; อ้างอิงมาจาก Health and Percy. 1982 : 26) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ผู้สอน โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่เรียนไม่เต็มเวลา กับนักศึกษาที่เรียนเต็มเวลา จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการอาจารย์ผู้สอนที่มีความกระตือรือร้น มีความรู้ดี ต้องการเรียนเนื้อหาวิชาที่น่าสนใจ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับวิชาชีพได้อย่างดี สอน พงศ์ หวดาล (2532 : 73 - 78) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง The Future of Vocational Education in Thailand Towards the Year 2009 A.D. Using the Delphi Approach. ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้สอน ควรมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพอย่างน้อย 3 ปี และได้รับการฝึกอบรมในเทคโนโลยีใหม่ ๆ อยู่สม่ำเสมอ

สำหรับการศึกษาในประเทศไทย จากการศึกษาของ อำนวย นาคทัต (2540 : 81 - 91) ในเรื่องการพัฒนาการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคระยอง พบว่า การจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับของสถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน ขึ้นอยู่กับครู-อาจารย์ในสถานศึกษา ซึ่งจะต้องตระหนักถึงความเป็นครู มีทัศนคติต่อการทำงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่ดี อุทิศเวลาเพื่อการสอน การพัฒนาการจัดงบประมาณให้เพียงพอและสะดวกต่อการปฏิบัติ ทำให้ได้บุคลากรที่มีคุณภาพและส่งผลให้ระบบการจัดการศึกษาเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

สรุปได้ว่า หน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ผู้สอน คือ สอน ให้การอบรม ให้คำปรึกษาสนับสนุนชี้แนะทางให้ผู้เรียนสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถมีวิชาชีพและเป็นพลเมืองดีของสังคม รวมถึงหน้าที่ในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อให้ทันต่อความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป อันจะเป็นการสร้างศรัทธาให้แก่ผู้เรียนอีกทางหนึ่ง

5.3 ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง วิธีดำเนินการที่ผู้สอนนำมาใช้ถ่ายทอดความรู้ ทักษะ เจตคติจากหลักสูตรไปสู่ผู้เรียน โดยอาศัยแผนการสอนเป็นแนวทางประกอบ เช่น พฤติกรรมร่วมกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนจัดทำขึ้น เพื่อให้เกิดความรู้และประสบการณ์ตามความมุ่งหมายของการสอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุ

วัตถุประสงค์ที่วางไว้รวมถึงปัจจัยที่สนับสนุน ส่งเสริมให้การดำเนินการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ธงชัย สุวัฒน์เมฆินทร์ (2529 : 6 - 7) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละครั้ง จำเป็นต้องเริ่มต้นจากการพิจารณาถึงจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ในแผนการสอนว่า มีจุดมุ่งหมายหรือจุดประสงค์สำคัญอย่างไร ผู้สอนในฐานะผู้จัดกิจกรรมให้กับผู้เรียน ควรจะได้พิจารณาคัดเลือกกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความรู้หรือประสบการณ์ และสามารถทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายหรือจุดประสงค์นั้น ๆ ได้ง่ายที่สุด เร็วที่สุด ประหยัดทั้งเวลา แรงงาน และค่าใช้จ่าย ดังเช่น พิสิฐ เมธาภัทร และธีระพล เมธิกุล (2531 : 92 - 93) ได้สรุปว่าการสอน หมายถึงกิจกรรมของบุคคล ซึ่งมีหลักการและเหตุผล เป็นกิจกรรมที่บุคคลได้ใช้เพื่อสนับสนุนให้ผู้อื่นเกิดการเรียนรู้ ดังนั้นการสอนจึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญในด้านต่าง ๆ 4 ด้าน คือ

1. ด้านหลักสูตร หมายถึง การศึกษาจุดมุ่งหมายของการศึกษา ความเข้าใจในจุดประสงค์รายวิชา ตลอดจนการเลือกเนื้อหาให้เหมาะสมสอดคล้องกับท้องถิ่น
2. ด้านการสอน หมายถึง การเลือกวิธีสอนและเทคนิคการสอนที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้
3. ด้านการวัดผล หมายถึง การเลือกวิธีวัดผลที่เหมาะสม และสามารถวิเคราะห์ได้
4. ด้านการประเมินผลการสอน หมายถึง ความสามารถในการประเมินผลการสอนทั้งหมดได้ ตั้งแต่การวางจุดประสงค์ในการเรียนรู้ การเลือกเนื้อหา วิธีสอน ตลอดจนความเที่ยงตรงและความเชื่อถือได้ของการวัดผลที่ผู้สอนได้กระทำไป

วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนส่วนใหญ่จะใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย เพราะการสอนแบบบรรยายเป็นการถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักศึกษาได้ดีที่สุด อาจารย์สามารถสังเกตและบันทึกพฤติกรรมผู้เรียนเป็นรายบุคคลขณะร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน การสอนวิธีนี้อาจารย์ผู้สอนจะใช้สื่อและอุปกรณ์การสอนเข้าช่วย เช่น วีดีโอ สไลด์ หรือแผ่นใส เพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น นอกจากนั้นยังสามารถให้นักศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง โดยมอบหมายงานพิเศษให้ทำเป็นกลุ่มหรือเฉพาะ นักศึกษาสามารถค้นคว้า ศึกษาจากตำรา ซึ่งสอดคล้องกับเมธิ ปิรันธนานนท์ (2531 : 45 - 50) ที่เสนอแนะวิธีการสอนวิชาชีพไว้ดังนี้

1. การสอนแบบบรรยาย เป็นวิธีสอนที่ง่ายที่สุด แต่ควรใช้สื่อและอุปกรณ์การสอน ร่วมกับการบรรยายเพื่อให้นักศึกษาเข้าใจได้ง่ายขึ้น
2. สอนโดยใช้สื่อทัศนูปกรณ์ เป็นการสอนโดยใช้สื่อต่าง ๆ เช่น วีดีโอ สไลด์ แผ่นใส เป็นต้น วิธีการสอนแบบนี้ได้รับความสำเร็จสูง เพราะนักศึกษาจะให้ความสนใจเป็นอย่างมากต่อการเรียนการสอน

3. การสอนแบบสาธิต นักศึกษาสามารถเห็นการกระทำได้ นิยมสอนในเชิงปฏิบัติและมีประโยชน์อย่างยิ่งในการสอนเพื่อฝึกทักษะ

4. สอนโดยให้ผู้เรียนปฏิบัติเอง เช่น การมอบหมายงานพิเศษ

5. สอนแบบสร้างสถานการณ์จำลอง เช่น สร้างสถานการณ์ประกอบการจำลองให้นักศึกษาเข้าฝึกงาน

6. สอบแบบตั้งคำถาม มักจะใช้ร่วมกับการสอนแบบอื่นจะมีผลสัมฤทธิ์สูง เนื้อหาวิชานั้นประกอบไปด้วยภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ หลักการอยู่ที่สามารถปฏิบัติได้จริงมิใช่มีความรู้ในทางทฤษฎีเท่านั้น

จากการศึกษางานวิจัย การเลือกใช้วิธีการสอนวิชาการงานและอาชีพของ มอลเลย์ (Malay, 1978 : 27) สรุปผลได้ว่า วิธีสอนที่เหมาะสมสำหรับการสอนวิชาการงานและอาชีพเรียงตามลำดับ คือ การสอนแบบสาธิต การสอนแบบอภิปราย การสอนแบบแก้ปัญหา การสอนแบบค้นคว้า การสอนแบบสืบสวนสอบสวน การสอนแบบโครงสร้าง การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง การสอนโดยใช้ภาพเคลื่อนไหว การสอนแบบประชุม การสอนโดยใช้บทบาทสมมติ การสอนโดยใช้วิชาการด้านอื่น ๆ เข้าช่วย การสอนแบบแลกเปลี่ยนความรู้ การสอนแบบสัมมนา การสอนแบบศึกษานอกสถานที่ การสอนโดยการฝึกงาน การสอนโดยใช้โทรทัศน์ การสอนโดยใช้ชุดการสอน และการสอนแบบศึกษาเฉพาะกรณี

สำหรับงานวิจัยในประเทศไทย ประคอง บุญเจิม (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ปีการศึกษา 2535 ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 5 พบว่า อาจารย์ควรมีการควบคุมอารมณ์ในขณะที่ทำการสอน ใช้ถ้อยคำสุภาพ มีความรับผิดชอบ ให้ความเป็นกันเองกับนักเรียน และจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน โดยการจัดทัศนศึกษานอกสถานที่ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของ อุไรวรรณ วรรณศิลป์ (2540 : 82 - 97) ศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาภาคสมทบหลักสูตรประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง วิทยาลัยช่างกลปทุมวัน พบว่า ครูที่ใช้เทคนิคการสอนที่แตกต่างกันมีผลทำให้ผลการเรียนของนักศึกษาแตกต่างกัน ดังที่ นิภาพรณ วิโรทัยสกุล (2539 : 138) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูธุรกิจ ตามทัศนะของนักศึกษาสายวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พบว่า ครูธุรกิจจะต้องมีความสนใจ และรู้สึกสนุกสนานในการสอน สร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนที่ดี ควรมีอารมณ์ขัน ร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใสขณะทำการสอน ทำให้การเรียนการสอนไม่เคร่งเครียด

จากการที่นักการศึกษาได้ให้ความหมายของวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นวิธีการที่อาจารย์ผู้สอนนำมาใช้ในการถ่ายทอดความรู้ ทักษะและเจตคติไปสู่ผู้เรียน โดยอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้เลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน และให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รู้จักพัฒนาตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และที่สำคัญที่สุดจะต้องสามารถประเมินผลการสอนได้ ส่วนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นการคัดเลือกกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความรู้และประสบการณ์ ซึ่งประกอบด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมเสริมสร้างทักษะ กิจกรรมสนับสนุนการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนในหลักสูตรสามารถสนองตอบความสนใจของผู้เรียน พัฒนาบุคลิกภาพและอุปนิสัยของผู้เรียนให้เหมาะสม

6.4 **ด้านสื่อการเรียนการสอน**

สื่อการเรียนการสอน หมายถึง วัตถุ สิ่งของ ภาพ เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนหมายถึง ตัวบุคคล วิธีการ สถานที่ต่าง ๆ ที่ใช้ในการประกอบการเรียนการสอนเพื่อให้การเรียนการสอนบังเกิดผลดี สื่อการสอนมีชื่อเรียกต่าง ๆ กันไป เช่น อุปกรณ์การสอน อุปกรณ์การศึกษา เทคโนโลยีการสอน เทคโนโลยีการศึกษา สื่อทัศนศึกษา สื่อทัศนอุปกรณ์ แต่ในปัจจุบันนิยมใช้คำว่า สื่อการสอน เพราะมีความหมายกว้างมิใช่หมายถึงเพียงสิ่งของที่ใช้ประกอบการสอน แต่หมายถึงทุกอย่างไม่ว่าสิ่งมีชีวิตหรือไม่มีชีวิต หากนำมาประกอบการเรียนการสอนแล้ว จะทำให้เกิดความเข้าใจง่าย รวดเร็ว ชัดเจนขึ้น เรียกว่าสื่อการสอนทั้งสิ้น (กิติมา ปรีดีติลล. 2532 : 68)

สมบูรณ์ สงวนญาติ (2534 : 43 - 44) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ผู้สอนและผู้เรียนนำมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้กระบวนการเรียนรู้ดำเนินไปสุภาพอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ วัตถุ สิ่งของที่มีอยู่ในธรรมชาติ หรือมนุษย์สร้างขึ้นมา เช่น วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ วิธีสอน และกิจกรรม ซึ่งได้นำมาใช้ในการถ่ายทอดความรู้จากครูไปสู่ผู้เรียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการเรียนการสอน ดังเช่น จินตนา ไบกาชยี่ (2536 : 11) ให้ความเห็นเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนว่า คือเครื่องมือหรือวัสดุที่จัดทำขึ้น ซึ่งมีข้อมูลเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์ต่อประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับนำไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอนของครูและนักศึกษาให้เป็นไปตามหลักสูตร สื่อการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหา เกิดทักษะกระบวนการและความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ อันจะนำไปสู่จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ความหมายดังกล่าวสอดคล้องกับความคิดของไฮนิช และคนอื่น ๆ (กิดานันท์ มลิทอง. 2536 : 75; อ้างอิงมาจาก Heinich and others.

1989 : 7 - 8) ที่กล่าวว่า สื่อการสอน หมายถึง สื่อชนิดใดก็ตามไม่ว่าจะเป็นเทปบันทึกเสียง สไลด์ วิทยุ โทรทัศน์ วีดีโอ แผนภูมิ ภาพนิ่ง ฯลฯ ซึ่งบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน ซึ่ง กิดานันท์ มลิทอง (2536 : 83) ให้ความเห็นว่า สื่อการเรียนการสอนจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอนดังต่อไปนี้

1. เป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เพราะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาบทเรียนได้ง่ายขึ้น
2. สื่อจะช่วยกระตุ้น และสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน ทำให้เกิดความสนุกและไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน
3. การใช้สื่อจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตรงกันและเกิดประสบการณ์ร่วมกันในวิชาที่เรียนนั้น
4. ช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น

อำภา บุญช่วย (2537 : 98) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า สื่อการเรียนการสอนที่ใช้กันมากคือ ภาษาพูด และภาษาเขียน ต่อมาได้มีการพัฒนาขึ้นมาเรื่อย ๆ ในปัจจุบันพบว่า มีสื่อการเรียนการสอนมากมายหลายชนิด เพราะถือว่าสื่อการเรียนการสอน คือ มือที่สามของครู ดังนั้นบทบาทของสื่อการเรียนการสอนในบทเรียนจึงเป็นตัวกลางในการให้ข้อมูลความรู้ หรือ สิ่งบอกกล่าวแก่ผู้เรียน แต่การใช้สื่อการเรียนการสอนให้ได้ผล สื่อนั้นต้องตรงกับจุดประสงค์ เนื้อหาและกิจกรรมของบทเรียน

สวน พงศ์ หรดาล (2532 : 195) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสื่อการเรียนการสอนว่า บทบาทต่อการเรียนการสอนของครู โดยสื่อการสอนสามารถช่วยครูในด้านต่าง ๆ ได้แก่

1. จัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้มากขึ้น
2. ช่วยให้ครูจัดเนื้อหาวิชาได้อย่างมีความหมาย
3. ช่วยครูในการแนะนำและควบคุมผู้เรียนให้มีพฤติกรรมในทางที่พึงปรารถนา
4. ช่วยครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ
5. ช่วยให้ครูสอนได้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้
6. ช่วยให้ครูสอนได้ง่ายเข้า
7. ช่วยให้ครูสอนได้รวดเร็วและถูกต้องมากยิ่งขึ้น

วิลเบอร์และเพนเดอร์ (Wilber and Pendered. 1983 : 314) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของสื่อการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการปฏิบัติงานได้มากกว่าการสอนของครูเพียงอย่างเดียว

2. ช่วยเพิ่มพูนความรู้แก่ผู้เรียนจากชั้นเรียน ห้องปฏิบัติการและการประกอบอาชีพในสถานประกอบการ และเป็นข้อมูลที่ทำให้ผู้เรียนตัดสินใจเลือกแผนการเรียนได้ในอนาคต

3. ช่วยในการฝึกทักษะทางด้านอาชีพ

4. ช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

จากการศึกษาของบุญสม ศิริธำนันท์ (2529 : 218) เรื่อง สภาพปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 แผนการเรียนวิชาอาชีพศึกษาประเภทช่างอุตสาหกรรมในเขตการศึกษา 5 พบว่า ปัญหาด้านเครื่องมือ เครื่องจักรและอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานมีไม่เพียงพอ ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอนมีปัญหามาก ขาดสื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน เช่นเดียวกับ มณีวงศ์ ปัญญาประดิษฐ์ (2532 : ง - จ) ได้วิจัยเรื่อง สถานภาพของบุคลากรทางการสอนและปัญหาการเรียนการสอน สาขาวิชาช่างกลโรงงาน วิทยาลัยเทคนิคในภาคเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ด้านเครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ มีเครื่องมือ เครื่องจักรอุปกรณ์ไม่เพียงพอ มีสภาพเก่าล้าสมัย ขาดการบำรุงรักษาเนื่องจากกระเป๋ยบัพัสตไม่เชื่ออำนาจในการจัดซ่อมบำรุงได้ทันที และบรรจง กวีัญธยานนท์ (2538 : 144) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาแรงงาน โรงเรียนสาธิต พบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนยังขาดงบประมาณ ขาดการส่งเสริม ตลอดจนขาดครูผู้สอน และครูผู้สอนขาดประสบการณ์ในการใช้สื่อการเรียนการสอน สำหรับพรศรี โรจน์เมธี (2540 : 72) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัญหาการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาบัญชี พบว่า ปัญหาด้านสื่อการสอนวิชาบัญชีเป็นปัญหาในระดับมาก และเป็นปัญหาสูงสุด คือ งบประมาณในการจัดหาและจัดทำสื่อประกอบการเรียนการสอนวิชาบัญชี และสื่อการสอนที่มีอยู่ล้าสมัย ขาดชุดชุดโทรม ไม่มีประสิทธิภาพและมีจำนวนไม่พอกับนักศึกษา

สำหรับการศึกษาในต่างประเทศ เดอลูกา (Deluca, 1991 : 9 - 12) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้กิจกรรมแก้ปัญหาในการสอนวิชาเทคโนโลยีศึกษา พบว่า ครูส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเป็นด้านวิธีการสอน ควรใช้สื่อประกอบในการสอน ครูจะเป็นผู้นำเอาวิธีต่าง ๆ ไปใช้เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้

จากทัศนะเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนและการใช้สื่อของนักการศึกษา พอสรุปได้ว่า สื่อการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดความรู้ ทักษะ และกิจกรรม ผู้สอนจะต้องรู้จักการเลือกใช้สื่อ ประเภทของสื่อให้เหมาะกับการเรียนการสอน จะต้องเข้าใจจุดมุ่งหมายของการใช้สื่อในแต่ละขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนการสอน จึงจะสามารถใช้สื่อการเรียนการสอนได้อย่างมี

ประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

6.5 ด้านการวัดและประเมินผล

การวัดผลและประเมินผล เป็นกระบวนการที่สำคัญกระบวนการหนึ่งของการจัดการศึกษา เพราะทำให้ทราบถึงการจัดการเรียนการสอนว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ทั้งยังแสดงถึงผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนว่า บรรลุจุดประสงค์ของบทเรียนในรายวิชานั้น ๆ หรือไม่ โดยทั่วไปแล้วครูสามารถวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนได้หลายแบบ อาทิ การทดสอบ การสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม การปฏิบัติงานของนักเรียนซึ่งแสดงถึงความสามารถของผู้เรียน การวัดผลและประเมินผลต้องกระทำกันอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อให้ครูได้มีโอกาสปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ พันธ์ันนาคินท์ (2524 : 199 - 200) กล่าวว่า การวัดและการประเมินผลเป็นการเปรียบเทียบผลที่ได้จากการเรียนกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งจะมีลักษณะเป็นรูปธรรม คือ จะแสดงผลของการวัดออกมาเป็นตัวเลข เพื่อแสดงว่านักเรียนมีความรู้มากน้อยเพียงใดจากที่ได้เรียนไปแล้ว การวัดผลและประเมินผล จึงเป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องทำการวัดและประเมินผลการเรียนของนักศึกษาว่าได้ผลเพียงใด หรือต้องปรับปรุงแก้ไข ดังนั้นผู้บริหารของสถานศึกษาย่อมมีส่วนรับผิดชอบในเรื่องการวัดผลและประเมินผล และติดตามผลการสอนของครูว่าเป็นอย่างไร ผู้บริหารจึงมีบทบาทสำคัญที่จะช่วยดูแลและส่งเสริมให้การวัดผลและประเมินผลเป็นไปตามที่คาดหวังไว้ หน้าที่ของผู้บริหารเกี่ยวกับการวัดประเมินผลการศึกษา มีดังนี้

1. เพื่อทราบผลการเรียนของนักศึกษา และผลการสอนของครู
2. เพื่อประโยชน์ในการเลื่อนชั้น และจัดแบ่งนักศึกษาตามความสามารถ
3. เพื่อเป็นหลักฐานในการรายงานผลให้ผู้ปกครองนักศึกษาทราบ
4. เพื่อสถิติอื่น ๆ ทางการศึกษา

อย่างไรก็ตาม การวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา จะบรรลุจุดประสงค์หรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับครูผู้สอน ซึ่งทำหน้าที่ในการวัดผลและประเมินผลนักศึกษาโดยตรง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นต้องส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการวัดและประเมินผล เช่น จัดให้มีการประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล

ความหมายของการวัดผลและประเมินผลนั้น มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้ กาญจนา เกียรติประวัติ (2524 : 116) ได้ให้ความหมายของการวัดผลและประเมินผลว่า การวัดผล (Measurement) คือ การกำหนดหน่วยให้แก่ปริมาณที่มีอยู่โดยใช้เครื่องมือวัด การประเมินผล (Evaluation) คือ การนำผลที่วัดได้มาหาคุณค่า ซึ่งสอดคล้องกับพันธ์

หันนาคินท์ (2524 : 199 - 200) ที่กล่าวว่า การวัดผลเป็นการเปรียบเทียบผลที่ได้จากการเรียน กับมาตรฐานอันหนึ่งที่ยึดถืออยู่ ซึ่งมีลักษณะเป็นรูปธรรม คือ จะแสดงผลการวัดออกมาเป็น ตัวเลข ส่วนการประเมินผลเป็นการกำหนดค่าหรือราคาจากคะแนนที่ได้จากการวัดผลนั้น พิตร ทองชั้น (2524 : 4 - 6) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการวัดผลอย่างกว้าง ๆ ว่ามีความ สำคัญอยู่ 3 ประการ คือ

1. เพื่อทราบว่าคุณเรียนได้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษา การวัดทำให้ทราบว่าคุณเรียน มีความรู้มากน้อยเพียงไร เพื่อจะได้นำผลการวัดนั้นไปใช้ประโยชน์ทางด้านอื่น ๆ เช่น เพื่อการ แนะนำ เพื่อเปรียบเทียบหรือเพื่อการบันทึกความเจริญงอกงามของคุณเรียน
2. เพื่อการแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอน จุดมุ่งหมายข้อนี้สำคัญมากเพราะถือว่าการวัดผลเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน จะต้องมีการทำควบคู่กันอยู่เสมอ
3. เพื่อการประเมินผล การวัดผลจะต้องมีการประเมินทุกครั้ง เพื่อจะได้ทราบว่า ผู้เรียนมีผลการเรียนเป็นที่พอใจของผู้ตอบหรือตรงเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่

จากแนวคิดเกี่ยวกับความหมายของการวัดผลและประเมินผลการเรียนของนักวิชาการ ดังกล่าว ชี้ให้เห็นว่าการประเมินผลการเรียนเป็นกระบวนการต่อเนื่องของการเรียนการสอน เป็น กลไกเพื่อตรวจสอบว่าคุณเรียนได้พัฒนาไปตามจุดหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้หรือไม่ อีกทั้งยังใช้ เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการเรียนของคุณเรียนและปรับปรุงการสอนของครูให้ดีขึ้น จึงจำเป็นที่ผู้ บริหารและครูผู้สอนจะต้องทำความเข้าใจในระเบียบของการวัดผล ซึ่งสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ได้กำหนดระเบียบว่าด้วยการวัดผลการศึกษา พ.ศ. 2537 ไว้ดังนี้ (สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ. 2539 : 11 - 13)

1. การวัดผลการศึกษา ให้วิทยาเขตเป็นผู้ดำเนินการตามแนวทางที่สถาบันกำหนด
2. ให้ถือหลักการวัดผลการศึกษาเป็นหน่วยกิต
3. ให้ผู้สอนแต่ละวิชา พิจารณาใช้เครื่องมือและวิธีวัดผลได้ตามความเหมาะสมของ เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียน
4. การวัดผลศึกษารายวิชา ให้มีการวัดผลระหว่างภาคการศึกษาได้ตามความ เหมาะสม และให้วิทยาเขตจัดดำเนินการสอบปลายภาคการศึกษาอีกครั้ง เพื่อนำผลการวัดผล มาประเมินร่วมกัน
5. ให้ผู้สอนแต่ละวิชาส่งผลการศึกษา ตามแบบรายงานที่สถาบันกำหนด

จากการศึกษางานวิจัยของโรไมน์ (Romine. 1974 : 139 - 143) ได้ศึกษาบรรยากาศ ที่เกี่ยวกับการสอนที่จะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น โดยสำรวจความคิดเห็นจากนักศึกษา พบว่า ด้านการวัดและประเมินผล การให้ข้อมูลย้อนกลับ การเสริมแรงทางการเรียนต้องมีการ

ทดสอบหรือรายงาน เมื่อประเมินผลแล้วต้องแจ้งให้ผู้เรียนทราบและให้รู้สาเหตุที่เป็นเช่นนั้นด้วย

สวนผลการวิจัยในประเทศไทย ณัฐ จุลสุวรรณ (2537 : บทคัดย่อ)

ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพในเรือนจำกลางคลองเปรม เกี่ยวกับการเรียนการสอน ตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ครูผู้สอนขาดความยุติธรรมในการให้คะแนน นอกจากนั้น อารี วาริสงัด (2537 : 217 - 218) ได้ทำการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทเกษตรกรรมของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พบว่าการวัดและประเมินผลการเรียนมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีการนำผลการวัดและการประเมินผลการเรียนไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน ผู้สอนมีความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียน มีความชัดเจนในการกำหนดมาตรฐานการวัดและประเมินผลการเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

สรุปได้ว่าการวัดและประเมินผลการศึกษา เป็นกระบวนการสำคัญของการจัดการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งของการจัดการศึกษา และทำให้สามารถติดตามผลการปฏิบัติว่าได้ผลตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ดังนั้นหลักสูตร การสอน การวัดผล จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญของการจัดการเรียนการสอน และมีความเกี่ยวข้องกันโดยตลอด นอกจากนั้น การวัดผลการศึกษาจะช่วยชี้ให้เห็นข้อบกพร่องหรือปัญหาต่าง ๆ ในการเรียนการสอนก่อให้เกิดการแก้ไขเปลี่ยนแปลง เพื่อให้การเรียนการสอนได้ผลเต็มที่

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา มีการบริหารงานที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้บริหารและคณาจารย์ในสถานศึกษาจะให้ความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด การจัดการเรียนการสอนจะสามารถพัฒนาให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ ผู้สอนต้องดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ รวมถึงการสอดแทรกในด้านคุณธรรม และจริยธรรมแก่ผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อมุ่งหวังที่จะให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคมในตัวผู้เรียน เพื่อให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตรด้านบริหารธุรกิจที่ว่าหลักสูตรที่ดีจะต้องให้นักศึกษามีความรู้ ความสามารถออกไปประกอบอาชีพ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และสังคม ตลอดจนจะต้องมีความสำนึกในจรรยาวิชาชีพ การที่จะให้นักศึกษาเป็นบุคคลที่มีคุณภาพตามที่กล่าวมาข้างต้น สถานศึกษาจะต้องมีการจัดการศึกษาที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักศึกษา เพื่อให้นักศึกษาเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด และสามารถดำเนินชีวิตไปในทิศทางที่สังคมต้องการ ด้วยเหตุผลนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ตามทัศนะของนักศึกษา เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารและคณาจารย์นำมาพิจารณาวางแผนและ

ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขต
บพิตรพิมุข มหาเมฆ ต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องสภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ตามทัศนะของนักศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้ การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 ประกอบด้วย นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 74 คน และชั้นปีที่ 2 จำนวน 74 คน นักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี (บัญชีทั่วไป) ชั้นปีที่ 1 จำนวน 74 คน และชั้นปีที่ 2 จำนวน 37 คน และนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ (การจัดการทั่วไป) ชั้นปีที่ 1 จำนวน 38 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 297 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ประชากรทั้งหมดรายละเอียดดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษาและสาขาวิชา

สาขาวิชา	ชั้นปีที่ศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ	ชั้นปีที่ 1	74	74
	ชั้นปีที่ 2	74	74
สาขาวิชาการบัญชี (บัญชีทั่วไป)	ชั้นปีที่ 1	74	74
	ชั้นปีที่ 2	37	37
สาขาวิชาการจัดการ (การจัดการทั่วไป)	ชั้นปีที่ 1	38	38
รวมทั้งสิ้น		297	297

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยที่สร้างขึ้น โดยการศึกษาจากเอกสาร ตำรา ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องที่เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตปทุมธานี มหาเมฆ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบให้เลือกตอบ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตปทุมธานี มหาเมฆ ตามทัศนะของนักศึกษา 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของไลเคิร์ต (Likert) โดยผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของคะแนน ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด หรือมีการปฏิบัติมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก หรือมีการปฏิบัติมาก

คะแนน 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง หรือมีการปฏิบัติปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย หรือมีการปฏิบัติน้อย

คะแนน 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด หรือมีการปฏิบัติน้อยที่สุด

การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยของทัศนะของนักศึกษา ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง นักศึกษาเห็นว่าสภาพการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง นักศึกษาเห็นว่าสภาพการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสมในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง นักศึกษาเห็นว่าสภาพการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง นักศึกษาเห็นว่าสภาพการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสมในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง นักศึกษาเห็นว่าสภาพการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านครู

ผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ตามทัศนะของนักศึกษาโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาทั้ง 5 ด้าน และขอคำแนะนำแก้ไขจากคณะกรรมการควบคุมปริญญาานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน (ภาคผนวก ก) เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมในด้านเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องเหมาะสมในด้านภาษา สำนวน ศัพท์ทางวิชาการให้ชัดเจน และเข้าใจง่ายขึ้น แล้วนำเสนอคณะกรรมการผู้ควบคุมปริญญาานิพนธ์พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลอง (Try Out) กับนักศึกษาวิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ สาขาวิชาการบัญชี (การสอบบัญชี) จำนวน 40 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) โดยใช้การหาค่าร้อยละ 25 ของกลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ จากนั้นใช้การทดสอบค่าที (t - test) เพื่อคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงคือ ข้อที่มีค่าที่ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป (Edwards, 1957 : 153) ไว้ใช้ในแบบสอบถามได้ข้อคำถามรวมจำนวน 61 ข้อ ประกอบด้วยข้อคำถามด้านหลักสูตร จำนวน 14 ข้อ ด้านครูผู้สอน จำนวน 17 ข้อ ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนจำนวน 13 ข้อ ด้านสื่อการเรียนการสอนจำนวน 7 ข้อ และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 10 ข้อ

3. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1971 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.95

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือไปยังวิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 297 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนและมีความสมบูรณ์ จำนวนทั้งสิ้น 241 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.14
3. ผู้วิจัยดำเนินการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences)

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตามความมุ่งหมายข้อที่ 1 การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนโดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล วิเคราะห์โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. ตามความมุ่งหมายข้อที่ 2 การเปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนการสอนตามทัศนคติของนักศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามตัวแปรระดับชั้นปีศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) ส่วนตัวแปรสาขาวิชาที่ศึกษาใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีของนิวแมน - คูล (Newman - Keule) (Ferguson. 1981 : 190 - 308) สำหรับข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนตามทัศนคติของนักศึกษา ผู้วิจัยนำมาแจกแจงความถี่ของคำตอบในแต่ละด้าน และใช้ประกอบในการอภิปรายผล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Ferguson. 1981 : 49)

1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Ferguson. 1981 : 68)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1971 : 161)

2.2 หาค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้วิธีการหาค่าร้อยละ 25 ของกลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ จากนั้นใช้การทดสอบค่าที (Ferguson. 1981 : 192)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้การทดสอบค่าที ส่วนการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยจากกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ในกรณีที่พบว่ามี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของ นิวแมน - คูล (Ferguson, 1981 : 190 - 308)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ ดังนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าที่ใช้ในการพิจารณา t - distribution
F	แทน	ค่าที่ใช้ในการพิจารณา F - distribution
df	แทน	ระดับชั้นความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นที่ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบจะตกอยู่ในช่วง ปฏิเสธสมมติฐาน
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้จัดลำดับชั้นในการเสนอ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
วิเคราะห์โดยการแจกแจงค่าความถี่และเสนอเป็นคำร้อยละ

ตอนที่ 2 การศึกษาทัศนะของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยี
ราชมงคล วิทยาเขตปทุมธานี มหาเมฆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน โดยรวม
และเป็นรายด้าน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียน
การสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล โดยการวิเคราะห์ค่าคะแนน
เฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตปทุมธานี มหาเมฆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน โดยรวมและเป็นรายด้าน ดำเนินการดังนี้

1. การเปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าที
2. การเปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีของสตีวเดนท์ - นิวแมน - คูล

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน วิเคราะห์โดยแจกแจงค่าความถี่และเสนอเป็นคำร้อยละ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปร วิเคราะห์โดยการแจกแจงค่าความถี่และเสนอเป็นคำร้อยละ

ตาราง 2 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

สถานภาพ	จำนวนผู้ตอบ แบบสอบถาม N = 241	ร้อยละ
1. ชั้นปีที่ศึกษา		
ชั้นปีที่ 1	141	58.50
ชั้นปีที่ 2	100	41.50
2. สาขาวิชาที่ศึกษา		
สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ	96	39.80
สาขาวิชาการบัญชี (บัญชีทั่วไป)	108	44.80
สาขาวิชาการจัดการ (การจัดการทั่วไป)	37	15.40

จากตาราง 2 แสดงว่านักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 241 คน จำแนกเป็น นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีจำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 58.5 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีจำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 41.5

และเมื่อจำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา พบว่าเป็นนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 39.8 นักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี (บัญชีทั่วไป) จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 44.8 นักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ (การจัดการทั่วไป) จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 15.4

ตอนที่ 2 การศึกษาทัศนคติของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน โดยรวม และเป็นรายด้าน 5 ด้าน ปรากฏผลดังตาราง 3

ตาราง 3 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพ
การจัดการเรียนการสอน คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขต
บพิตรพิมุข มหาเมฆ โดยรวมและเป็นรายด้าน

สภาพการจัดการเรียนการสอน	N = 241		ระดับ ความเหมาะสม
	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านหลักสูตร	3.44	0.54	ปานกลาง
ด้านครูผู้สอน	3.54	0.53	มาก
ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	3.13	0.56	ปานกลาง
ด้านสื่อการเรียนการสอน	2.78	0.74	ปานกลาง
ด้านการวัดและประเมินผล	3.40	0.60	ปานกลาง
รวม	3.32	0.48	ปานกลาง

จากตาราง 3 แสดงว่า นักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ มีทักษะเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน โดยรวมมี
ความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า
นักศึกษามีความเห็นว่าง สภาพการจัดการเรียนการสอนด้านครูผู้สอนมีความเหมาะสมอยู่ใน
ระดับมาก ส่วนด้านหลักสูตร ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียน
การสอน และด้านการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียน การสอน ด้านหลักสูตร จำแนกเป็นรายชื่อ

สภาพการจัดการเรียนการสอน	N = 241		ระดับความเหมาะสม
	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านหลักสูตร			
1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมุ่งพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียน	3.87	0.73	มาก
2. หลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.56	0.82	มาก
3. หลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการปฏิบัติงาน	3.52	0.90	มาก
4. หลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	3.55	0.84	มาก
5. ผู้เรียนสามารถนำเนื้อหาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่จัดให้เรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	3.58	0.80	มาก
6. เนื้อหาในหมวดวิชาชีพ ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ทางเทคนิคและวิทยาการสมัยใหม่อย่างเพียงพอ	3.36	0.84	ปานกลาง
7. วิชาคอมพิวเตอร์ที่จัดให้เรียนมีความเหมาะสม	2.61	1.10	ปานกลาง
8. วิชาภาษาอังกฤษที่จัดให้เรียนมีความเหมาะสม	3.39	0.92	ปานกลาง
9. เนื้อหารายวิชาแต่ละวิชามีความเหมาะสมกับการนำไปใช้	3.46	0.79	ปานกลาง
10. เนื้อหารายวิชาที่เรียนสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้	3.65	0.83	มาก
11. เนื้อหาของวิชาที่เรียนทันสมัยและเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน	3.52	0.85	มาก
12. เนื้อหาของวิชาที่เรียน สอดคล้องกับเวลาที่กำหนดให้	3.28	0.86	ปานกลาง
13. เนื้อหาแต่ละรายวิชาเหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต	3.51	0.77	มาก
14. เนื้อหาวิชาสอดแทรกให้ผู้เรียนมีจริยธรรมวิชาชีพ	3.33	0.86	ปานกลาง
รวม	3.44	0.54	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงว่า ทักษะของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษามีความเห็นว่างสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อที่นักศึกษาเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อ 6 เนื้อหาในหมวดวิชาชีพ ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ทางเทคนิคและวิทยาการสมัยใหม่อย่างเพียงพอ ข้อ 7 วิชาคอมพิวเตอร์ที่จัดให้เรียนมีความเหมาะสม ข้อ 8 วิชาภาษาอังกฤษที่จัดให้เรียนมีความเหมาะสม ข้อ 9 เนื้อหารายวิชาแต่ละวิชามีความเหมาะสมกับการนำไปใช้ ข้อ 12 เนื้อหาของวิชาที่เรียน สอดคล้องกับเวลาที่กำหนดให้ และข้อ 14 เนื้อหาวิชาสอดแทรกให้ผู้เรียนมีจริยธรรมวิชาชีพ

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะของนักศึกษา คณะบริหาร
ธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ เกี่ยวกับสภาพการจั
ดการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน จำแนกเป็นรายชื่อ

สภาพการจัดการเรียนการสอน	N = 241		ระดับความ เหมาะสม
	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านครูผู้สอน			
15. ชี้แจงจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง	3.50	0.84	ปานกลาง
16. ชี้แจงรายละเอียดของเนื้อหาวิชาที่จะสอน	3.61	0.79	มาก
17. สอนเป็นขั้นตอนไม่สับสน	3.36	0.79	ปานกลาง
18. อธิบายเนื้อหาวิชาที่สอนได้ชัดเจน	3.37	0.75	ปานกลาง
19. เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามข้อสงสัย	3.84	0.81	มาก
20. อธิบายข้อสงสัยของนักศึกษาได้ชัดเจน	3.51	0.81	มาก
21. เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นในระหว่างเรียน	3.76	0.76	มาก
22. มีการนำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการเรียนการสอน	3.12	0.83	ปานกลาง
23. มอบหมายงานได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	3.51	0.89	มาก
24. ขณะที่สอนใช้ภาษาเหมาะสม เสียงดัง ชัดเจน	3.66	0.84	มาก
25. มีความอดทน และควบคุมอารมณ์ได้ดี	3.83	0.84	มาก
26. สอดแทรกอารมณ์ขันขณะสอน ทำให้นักศึกษาไม่เบื่อหน่าย	3.42	0.91	ปานกลาง
27. แนะนำแนวทางการเรียนให้กับนักศึกษา	3.39	0.86	ปานกลาง
28. มีความรับผิดชอบในด้านการสอน	3.89	0.72	มาก
29. ให้ความช่วยเหลือนักศึกษาทั้งในและนอกห้องเรียน	3.65	0.86	มาก
30. มีความยุติธรรม	3.42	0.94	ปานกลาง
31. ให้ความสนใจกับผู้เรียนอย่างทั่วถึง	3.28	0.97	ปานกลาง
รวม	3.54	0.53	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่า ทักษะของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยี ราชวมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.53) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาเห็นว่าสภาพการจัดการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อที่นักศึกษาเห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อ 15 ชี้แจงจุดมุ่งหมาย ของการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง ข้อ 17 สอนเป็นขั้นตอนไม่สับสน ข้อ 18 อธิบายเนื้อหาวิชาที่ สอนได้ชัดเจน ข้อ 22 มีการนำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการเรียนการสอน ข้อ 26 สอดแทรกอารมณ์ขันขณะสอน ทำให้นักศึกษาไม่เบื่อหน่าย ข้อ 27 แนะนำแนวทางการเรียน ให้นักศึกษา ข้อ 30 มีความยุติธรรม และข้อ 31 ให้ความสนใจกับผู้เรียนอย่างทั่วถึง

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกเป็นรายชื่อ

สภาพการจัดการเรียนการสอน	N = 241		ระดับความเหมาะสม
	χ	S.D.	
ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน			
32. วิธีสอนทันสมัย เชื้อต่อการเรียนรู้ ทำให้เข้าใจได้ง่าย	3.19	0.77	ปานกลาง
33. ใช้วิธีสอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	3.40	0.70	ปานกลาง
34. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาในหลักสูตร	3.33	0.87	ปานกลาง
35. ใช้วิธีสอนเหมาะสมและเทคนิคการสอนหลาย ๆ วิธี ประกอบกันในการสอน	3.12	0.85	ปานกลาง
36. มีการชี้แจงการใช้สื่อการเรียนการสอน หรือให้ข้อแนะนำ ก่อนลงมือปฏิบัติจริง	3.25	0.79	ปานกลาง
37. นักศึกษามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในวิชาที่เรียน	3.65	0.61	มาก
38. เปิดโอกาสให้นักศึกษาค้นคว้าและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง	3.89	0.79	มาก
39. นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.36	0.95	ปานกลาง
40. จัดระบบการฝึกปฏิบัติงานเป็นกลุ่มเพื่อจำลองสถานการณ์ทางธุรกิจแก่ผู้เรียน	3.31	0.99	ปานกลาง
41. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้พัฒนาความเป็นผู้นำ	3.42	0.91	ปานกลาง
42. มีการเชิญวิทยากรพิเศษมาบรรยายเสริม	2.50	1.11	น้อย
43. มีการนำนักศึกษาไปศึกษาดูงานนอกสถานที่	1.81	1.01	น้อย
44. มีการจัดนิทรรศการที่เสริมความรู้และความก้าวหน้าทางธุรกิจและเทคโนโลยี	2.48	1.12	น้อย
รวม	3.13	0.56	ปานกลาง

ตาราง 6 แสดงว่า ทักษะของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตปทุมธานี มหาเมฆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.13$, S.D. = 0.56) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาเห็นว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมในระดับมาก 2 ข้อ คือ 37 นักศึกษามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในวิชาที่เรียน ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.61) ข้อ 38 เปิดโอกาสให้นักศึกษาค้นคว้าและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.79) และนักศึกษาเห็นว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมในระดับน้อย 3 ข้อ คือ ข้อ 42 มีการเชิญวิทยากรพิเศษมาบรรยายเสริม ($\bar{X} = 2.50$, S.D. = 1.11) ข้อ 43 มีการนำนักศึกษาไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ ($\bar{X} = 1.81$, S.D. = 1.01) ข้อ 44 มีการจัดนิทรรศการที่เสริมความรู้และความก้าวหน้าทางธุรกิจและเทคโนโลยี ($\bar{X} = 2.48$, S.D. = 1.12) ส่วนข้ออื่น ๆ นักศึกษาเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตปทุมธานี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน จำแนกเป็นรายข้อ

สภาพการจัดการเรียนการสอน	N = 241		ระดับความเหมาะสม
	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านสื่อการเรียนการสอน			
45. สื่อการเรียนการสอนที่ใช้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน	3.16	0.77	ปานกลาง
46. สื่อการเรียนการสอน อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี	2.91	0.93	ปานกลาง
47. อุปกรณ์การเรียนการสอนสำหรับฝึกปฏิบัติมีเพียงพอ กับจำนวนนักศึกษา	2.55	1.02	ปานกลาง
48. สื่อการเรียนการสอนที่นำมาใช้ช่วยให้ผู้เรียนเกิด ทักษะปฏิบัติ	2.88	0.88	ปานกลาง
49. มีการจัดทำป้ายนิเทศเพื่อเสริมความรู้ทางด้าน วิชาชีพที่เป็นปัจจุบันเสมอ	2.65	1.01	ปานกลาง
50. สื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัย	2.76	0.99	ปานกลาง
51. วารสารและตำราเพื่อการค้นคว้ามีเพียงพอ	2.56	1.02	ปานกลาง
รวม	2.78	0.74	ปานกลาง

จากตาราง 7 แสดงว่า ทักษะของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตปทุมธานี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.78$, S.D. = 0.74) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาเห็นว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 8 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกเป็นรายข้อ

สภาพการจัดการเรียนการสอน	N = 241		ระดับความเหมาะสม
	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านการวัดและประเมินผล			
52. ผู้สอนชี้แจงเกณฑ์การประเมินผลก่อนเริ่มทำการสอน	3.72	0.87	มาก
53. ผู้สอนแจ้งให้นักศึกษาได้ทราบผลการประเมินแต่ละครั้ง	3.46	0.88	ปานกลาง
54. ผู้สอนแจ้งข้อบกพร่องที่พบจากการประเมินผลในแต่ละครั้งให้ผู้เรียนทราบ	2.95	0.99	ปานกลาง
55. เกณฑ์การวัดและประเมินผลกำหนดไว้อย่างเหมาะสม	3.34	0.85	ปานกลาง
56. เกณฑ์การวัดและประเมินผลมีความชัดเจน	3.33	0.85	ปานกลาง
57. ข้อสอบที่ใช้วัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์รายวิชา	3.55	0.86	มาก
58. การวัดและประเมินผลมุ่งตรวจสอบความรู้ความสามารถทางด้านทฤษฎี	3.55	0.80	มาก
59. การวัดและประเมินผลมุ่งตรวจสอบความรู้ความสามารถทางด้านปฏิบัติ	3.19	0.90	ปานกลาง
60. ข้อสอบที่ใช้วัดและประเมินผลครอบคลุมเนื้อหาวิชา	3.54	0.87	มาก
61. การวัดและประเมินผลมีความยุติธรรม	3.39	0.86	ปานกลาง
รวม	3.40	0.60	ปานกลาง

จากตาราง 8 แสดงว่า ทักษะของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 0.60) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาเห็นว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสม

ในระดับมาก 4 ข้อ คือ ข้อ 52 ผู้สอนชี้แจงเกณฑ์การประเมินผลก่อนเริ่มทำการสอน ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.87) ข้อ 57 ข้อสอบที่ใช้วัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์รายวิชา ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.86) ข้อ 58 การวัดและประเมินผลมุ่งตรวจสอบความรู้ ความสามารถทางด้านทฤษฎี ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.80) ข้อ 60 ข้อสอบที่ใช้วัดและประเมินผลครอบคลุมเนื้อหาวิชา ($\bar{x} = 3.54$, S.D. = 0.87) ส่วนข้ออื่น ๆ มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา และสาขาวิชาที่ศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังตาราง 9 - 16

ตาราง 9 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน

สภาพการจัดการเรียนการสอน	ชั้นปีที่ 1 N = 141		ชั้นปีที่ 2 N = 100		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านหลักสูตร	3.52	0.54	3.33	0.54	2.73	.007
ด้านครูผู้สอน	3.64	0.54	3.39	0.48	3.86	.000
ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	3.28	0.53	2.93	0.54	4.97	.000
ด้านสื่อการเรียนการสอน	2.91	0.71	2.61	0.75	3.12	.002
ด้านการวัดและประเมินผล	3.57	0.54	3.17	0.60	5.31	.000
รวม	3.44	0.47	3.15	0.46	4.78	.000

จากตาราง 9 แสดงว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีทักษะเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ทั้งโดยรวมทุกด้านและเป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 10 การเปรียบเทียบทักษะของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน โดยรวม และเป็นรายด้าน จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

สภาพการจัดการเรียนการสอน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	4.65	2.32	8.34	.0003
	ภายในกลุ่ม	238	66.27	.28		
	รวม	240	70.92			
ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	2	8.18	4.09	16.63	.0000
	ภายในกลุ่ม	238	58.56	.25		
	รวม	240	66.74			
ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	9.16	4.58	16.30	.0000
	ภายในกลุ่ม	238	66.81	.28		
	รวม	240	75.97			
ด้านสื่อการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	13.89	6.94	14.02	.0000
	ภายในกลุ่ม	238	117.83	.50		
	รวม	240	131.72			
ด้านการวัดและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	10.39	5.19	16.26	.0000
	ภายในกลุ่ม	238	76.01	.32		
	รวม	240	86.40			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	8.09	4.04	19.95	.0000
	ภายในกลุ่ม	238	48.22	.20		
	รวม	240	56.30			

P < .05

จากตาราง 10 แสดงว่า นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพื่อให้ทราบว่ารายคู่ใด มีความแตกต่างกันบ้าง ผู้วิจัยได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของ นิวแมน - คูล (Newman - Keuls) ดังแสดงในตาราง 11 - 16

ตาราง 11 การทดสอบความแตกต่างทัศนคติของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านหลักสูตร จำแนกตามสาขาวิชาเป็นรายคู่

สาขาวิชา	N	$\bar{X}$	ภาษาอังกฤษ ธุรกิจ	การบัญชี (บัญชีทั่วไป)	การจัดการ (การจัดการทั่วไป)
			3.27	3.54	3.59
สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ	96	3.27			
สาขาวิชาการบัญชี (บัญชีทั่วไป)	108	3.54	*		
สาขาวิชาการจัดการ (การจัดการทั่วไป)	37	3.59	*	*	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 แสดงว่า นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มีทัศนคติเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกับนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี (บัญชีทั่วไป) และสาขาวิชาการจัดการ (การจัดการทั่วไป) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 12 การทดสอบความแตกต่างทัศนคติของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านครูผู้สอน จำแนกตามสาขาวิชาเป็นรายคู่

สาขาวิชา	N	$\bar{X}$	ภาษาอังกฤษ ธุรกิจ	การบัญชี (บัญชีทั่วไป)	การจัดการ (การจัดการทั่วไป)
			3.32	3.65	3.78
สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ	96	3.32			
สาขาวิชาการบัญชี (บัญชีทั่วไป)	108	3.65	*		
สาขาวิชาการจัดการ (การจัดการทั่วไป)	37	3.78	*		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 แสดงว่า นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มีทัศนคติเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกับนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี (บัญชีทั่วไป) และสาขาวิชาการจัดการ (การจัดการทั่วไป) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 13 การทดสอบความแตกต่างทัศนคติของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกตามสาขาวิชาเป็นรายคู่

สาขาวิชา	N	$\bar{X}$	ภาษาอังกฤษธุรกิจ	การจัดการ (การจัดการทั่วไป)	การบัญชี (บัญชีทั่วไป)
			2.90	3.23	3.31
สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ	96	2.90			
สาขาวิชาการจัดการ (การจัดการทั่วไป)	37	3.23	*		
สาขาวิชาการบัญชี (บัญชีทั่วไป)	108	3.31	*		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 แสดงว่า นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มีทัศนคติเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกับนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ (การจัดการทั่วไป) และสาขาวิชาการบัญชี (บัญชีทั่วไป) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 14 การทดสอบความแตกต่างทัศนคติของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามสาขาวิชาเป็นรายคู่

สาขาวิชา	N	$\bar{X}$	ภาษาอังกฤษธุรกิจ	การจัดการ (การจัดการทั่วไป)	การบัญชี (บัญชีทั่วไป)
			2.50	2.84	3.02
สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ	96	2.50			
สาขาวิชาการจัดการ (การจัดการทั่วไป)	37	2.84	*		
สาขาวิชาการบัญชี (บัญชีทั่วไป)	108	3.02	*		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 แสดงว่า นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มีทัศนคติเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกับนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ (การจัดการทั่วไป) และสาขาวิชาการบัญชี (บัญชีทั่วไป) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 15 การทดสอบความแตกต่างทัศนคติของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามสาขาวิชาเป็นรายคู่

สาขาวิชา	N	$\bar{X}$	ภาษาอังกฤษ ธุรกิจ	การบัญชี (บัญชีทั่วไป)	การจัดการ (การจัดการทั่วไป)
			3.15	3.54	3.64
สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ	96	3.15			
สาขาวิชาการบัญชี (บัญชีทั่วไป)	108	3.54	*		
สาขาวิชาการจัดการ (การจัดการทั่วไป)	37	3.64	*		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 แสดงว่า นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มีทัศนคติเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกับนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี (บัญชีทั่วไป) และสาขาวิชาการจัดการ (การจัดการทั่วไป) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 16 การทดสอบความแตกต่างทัศนคติของนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนโดยรวมทุกด้าน จำแนกตามสาขาวิชาเป็นรายคู่

สาขาวิชา	N	$\bar{X}$	ภาษาอังกฤษ ธุรกิจ	การบัญชี (บัญชีทั่วไป)	การจัดการ (การจัดการทั่วไป)
			3.10	3.46	3.49
สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ	96	3.10			
สาขาวิชาการบัญชี (บัญชีทั่วไป)	108	3.46	*		
สาขาวิชาการจัดการ (การจัดการทั่วไป)	37	3.49	*		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 แสดงว่า นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มีทัศนคติเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกับนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี (บัญชีทั่วไป) และสาขาวิชาการจัดการ (การจัดการทั่วไป) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน
วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่และเสนอเป็นค่าร้อยละ

ตาราง 17 ข้อเสนอแนะ ทิศนะของนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ในด้าน
ต่าง ๆ ตามจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม โดยเรียงตามค่าร้อยละ

ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
ด้านหลักสูตร		
1. หลักสูตรควรปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ	36	26.47
2. ควรเพิ่มวิชาคอมพิวเตอร์และวิชาภาษาอังกฤษในหลักสูตรให้มากขึ้น	25	18.38
3. ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เลือกเรียนวิชาตามความถนัดและสนใจ	20	14.71
4. ควรเพิ่มวิชาที่นักศึกษาสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้	18	13.23
5. ควรเสริมวิชากิจกรรมเข้าไปในหลักสูตร	14	10.29
6. เนื้อหาในรายวิชาควรปรับให้เหมาะสมกับชั่วโมงสอน	13	9.56
7. ควรเสริมทักษะวิชาทางด้านกีฬาให้กับนักศึกษา	10	7.36
รวม	136	100.00
ด้านครูผู้สอน		
1. ควรเอาใจใส่ดูแลนักศึกษาเท่าเทียมกัน	33	34.02
2. ครูผู้สอนควรสอนให้นักศึกษาเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	24	24.74
3. ควรเข้าสอนให้ตรงเวลา	18	18.56
4. ครูผู้สอนควรอธิบายเนื้อหาในบทเรียนอย่างชัดเจน	13	13.40
5. ครูผู้สอนไม่ควรมอบหมายงานให้นักศึกษามากเกินไป	9	9.28
รวม	97	100.00

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน		
1. ครูผู้สอนควรสนับสนุนให้นักศึกษาทำกิจกรรมการเรียนการสอน	28	25.00
2. ครูผู้สอนควรอธิบายเนื้อหาในบทเรียนซ้ำหลาย ๆ ครั้ง	25	22.32
3. ควรพานักศึกษาไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ให้มากขึ้น	21	18.75
4. ครูผู้สอนควรหาเทคนิคการสอนใหม่ ๆ	20	17.86
5. ควรให้นักศึกษามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในวิชาที่เรียน	18	18.07
รวม	112	100.00
ด้านสื่อการเรียนการสอน		
1. สื่อการเรียนการสอนควรมีความทันสมัย	41	35.65
2. อุปกรณ์การเรียนการสอนมีไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา	35	30.43
3. สื่อการเรียนการสอนอยู่ในสภาพไม่สามารถใช้งานได้	27	23.48
4. ควรเพิ่มเอกสารประกอบการเรียนการสอนให้มากขึ้น	12	10.44
รวม	115	100.00
ด้านการวัดและประเมินผล		
1. เกณฑ์การวัดและประเมินผลไม่ชัดเจน	19	44.19
2. ควรแจ้งผลการสอบให้นักศึกษาทราบทุกครั้ง	16	37.21
3. ข้อสอบมีจำนวนมากเกินไปไม่เหมาะสมกับเวลาที่ใช้สอบ	8	18.60
รวม	43	100.00

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเรื่องอื่น ๆ		
1. ควรติดเครื่องปรับอากาศห้องเรียนทุกห้อง เนื่องจากสภาพอากาศ ร้อนมาก นักศึกษาขาดสมาธิในการเรียน	32	46.38
2. ห้องสมุดควรมีบริการด้านอื่น ๆ เช่น Internet	20	28.97
3. ควรมีการประชุมสัมพันธ์แจ้งข่าวสารด้านต่าง ๆ ให้นักศึกษาทราบ	17	24.65
รวม	69	100.00

จากตาราง 17 นักศึกษามีความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

ด้านหลักสูตร นักศึกษามีความคิดเห็นว่า หลักสูตรควรปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ (ร้อยละ 26.47) ควรเพิ่มวิชาคอมพิวเตอร์และวิชาภาษาอังกฤษในหลักสูตรให้มากขึ้น (ร้อยละ 18.38) และควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เลือกเรียนวิชาตามความถนัดและสนใจ (ร้อยละ 14.71)

ด้านครูผู้สอน นักศึกษามีความคิดเห็นว่า ควรเอาใจใส่ดูแลนักศึกษาเท่าเทียมกัน (ร้อยละ 34.02) ครูผู้สอนควรสอนให้นักศึกษาเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (ร้อยละ 24.74) และควรเข้าสอนให้ตรงเวลา (ร้อยละ 18.56)

ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษามีความคิดเห็นว่า ครูผู้สอนควรสนับสนุนให้นักศึกษาทำกิจกรรมการเรียนการสอน (ร้อยละ 25.00) ครูผู้สอนควรอธิบายเนื้อหาในบทเรียนซ้ำหลาย ๆ ครั้ง (ร้อยละ 22.32) และควรพานักศึกษาไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ให้มากขึ้น (ร้อยละ 18.75)

ด้านสื่อการเรียนการสอน นักศึกษามีความคิดเห็นว่า สื่อการเรียนการสอนควรมีความทันสมัย (ร้อยละ 35.65) อุปกรณ์การเรียนการสอนมีไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา (ร้อยละ 30.43) และสื่อการเรียนการสอนอยู่ในสภาพ ไม่สามารถใช้งานได้ (ร้อยละ 23.48)

ด้านการวัดและประเมินผล นักศึกษามีความคิดเห็นว่า เกณฑ์การวัดและประเมินผลไม่ชัดเจน (ร้อยละ 44.19) ควรแจ้งผลการสอบให้นักศึกษาทราบทุกครั้ง (ร้อยละ 37.21) และข้อสอบมีจำนวนมากเกินไปไม่เหมาะสมกับเวลาที่ใช้สอบ (ร้อยละ 18.60)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเรื่องอื่น ๆ นักศึกษามีความคิดเห็นว่าควรติดเครื่องปรับอากาศห้องเรียนทุกห้อง เนื่องจากสภาพอากาศร้อนมาก นักศึกษาขาดสมาธิในการเรียน(ร้อยละ 46.38) ห้องสมุดควรมีบริการด้านอื่น ๆ เช่น Internet (ร้อยละ 28.96) และควรมีการประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวสารด้านต่าง ๆ ให้นักศึกษาทราบ (ร้อยละ 24.65)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ตามทัศนะของนักศึกษา ในด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามตัวแปรชั้นปีที่ศึกษา และสาขาวิชาที่ศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ ได้กำหนดประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 จำนวน 241 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของไลเคิร์ท จำนวน 61 ข้อ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยแจกแบบสอบถามไปจำนวน 297 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืน และมีความสมบูรณ์ถูกต้อง จำนวน 241 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.14

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน ของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ตามทัศนะของนักศึกษา ในด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล วิเคราะห์โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. การเปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าที (t - test) สำหรับตัวแปรสาขาวิชาที่ศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีการของ นิวแมน - คูล

3. การสรุปข้อเสนอแนะความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนจากแบบสอบถามปลายเปิด ผู้วิจัยดำเนินการแจกแจงความถี่ของคำตอบ และเสนอเป็นคำร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ในด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีสอนและ กิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล ตามทัศนะของนักศึกษา สรุปได้ดังนี้

1. การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ตามทัศนะของนักศึกษา พบว่า นักศึกษามีทัศนะเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีทัศนะเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน ว่าจะมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านหลักสูตร ด้านวิธีสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล นักศึกษามีทัศนะว่าจะมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ตามทัศนะของนักศึกษา สรุปได้ดังนี้

2.1 นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีทัศนะเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนว่ามีความเหมาะสมมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2

2.2 นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาในสาขาวิชาการบัญชี (บัญชีทั่วไป) และสาขาวิชาการจัดการ (การจัดการทั่วไป) มีทัศนะเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ว่ามีความเหมาะสมมากกว่านักศึกษาในสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ

3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยสรุปจากแบบสอบถามปลายเปิดในแต่ละด้าน สรุปได้ดังนี้

3.1 ด้านหลักสูตร นักศึกษามีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้ สถาบันควรมีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ ควรเพิ่มวิชาคอมพิวเตอร์และวิชาภาษาอังกฤษในหลักสูตรให้มากขึ้น และควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เลือกเรียนวิชาตามความถนัดและสนใจ

3.2 ด้านครูผู้สอน นักศึกษามีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้ ครูผู้สอนควรเอาใจใส่ดูแลนักศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน และครูผู้สอนควรสอนโดยพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้กับนักศึกษา

3.3 ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษามีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้ ครูผู้สอนควรส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน และครูผู้สอนควรนำนักศึกษาไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้จากประสบการณ์ตรง

3.4 ด้านสื่อการเรียนการสอน นักศึกษามีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้ สถาบันควรจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่มีความทันสมัย และอย่างเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา รวมทั้งควรให้ความเอาใจใส่บำรุงรักษาให้สื่อการเรียนการสอนอยู่ในสภาพที่พร้อมสำหรับการใช้งานได้อยู่ตลอดเวลา

3.5 ด้านการวัดและประเมินผล นักศึกษามีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้ ครูผู้สอนควรกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลให้ชัดเจน และควรมีการแจ้งผลการสอบให้นักศึกษาทราบทุกภาคเรียน

3.6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเรื่องอื่น ๆ นักศึกษามีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้ หากสามารถทำได้ สถาบันควรติดตั้งเครื่องปรับอากาศในห้องเรียนทุกห้องเนื่องจากสภาพอากาศที่ร้อนมากส่งผลกระทบต่อสภาพการเรียนการสอนที่ไม่เหมาะสมได้ นอกจากนี้ ห้องสมุดควรจัดบริการในด้านต่าง ๆ ที่ทันสมัย เช่น ระบบอินเทอร์เน็ต (Internet) และควรมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารของสถาบันในด้านต่าง ๆ ให้นักศึกษาทราบอย่างต่อเนื่อง

การอภิปรายผล

ผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน ของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ตามทัศนะของนักศึกษา มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปราย ดังนี้

1. การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน ของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ตามทัศนะของนักศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีทัศนะเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า หลักสูตรของสถาบันโดยภาพรวมได้ผลิตผู้สำเร็จการศึกษามาเป็นเวลาพอสมควร และผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละปีการศึกษาที่ผ่านมาก็มีคุณภาพในระดับหนึ่ง สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมได้พอสมควร นอกจากนี้ ในส่วนของอาจารย์ก็มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ โดยเลือกวิธีการสอน เลือกวัสดุการศึกษา และดำเนินการสอนได้อย่างบรรลุผลผ่านไปในแต่ละปีการศึกษาด้วยดี ตลอดจนจัดการประเมินผล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการเรียนการสอนในแต่ละวิชาได้สอดคล้อง เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ทำให้นักศึกษาตระหนักถึงการทำหน้าที่ที่เหมาะสมของครูผู้สอน อย่างไรก็ตาม ในบางส่วนนักศึกษาอาจมีความคาดหวังเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ ในระดับสูง ซึ่งสถาบันก็อาจได้ตระหนักดี และได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดมา แต่นักศึกษาบางส่วนอาจยังไม่สามารถเข้าใจได้เนื่องจากการขาดประสบการณ์เกี่ยวกับการ

ดำเนินงานด้านการเรียนการสอน จึงอาจเป็นเหตุให้นักศึกษามีทัศนคติเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน โดยรวม ว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ดังที่กาญจนา คุณารักษ์ (2527 : 11) และ สันต์ ธรรมบำรุง (2527 : 12) กล่าวไว้ว่า ผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการช่วยให้หลักสูตรประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย เพราะผู้สอนเป็นผู้ถ่ายทอดปลูกฝัง ซึ่งแนะ เป็นผู้เลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา เลือกวัสดุอุปกรณ์ จัดกิจกรรมประกอบการเรียนการสอน และดำเนินการประเมินผลให้บรรลุถึงเป้าหมายของการศึกษา

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ มีทัศนคติเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านหลักสูตร โดยรวมว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถาบันได้จัดหลักสูตรในหมวดวิชาชีพที่เน้นให้ผู้เรียนได้รับความรู้ทางเทคนิคและวิทยาการ ซึ่งรวมถึงวิชาที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และภาษาอังกฤษ ทำให้นักศึกษาเห็นว่าควรปรับปรุงโครงสร้างเนื้อหาวิชาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน และเวลาที่กำหนดให้เรียน โดยมีการเน้นให้ผู้เรียนสามารถฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารธุรกิจดี ดังที่ พยอม วงศ์สารศรี (2529 : 3) ได้กล่าวว่า การบริหารงานในสถานศึกษาเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องรับผิดชอบให้ผู้เรียนในสถานศึกษานั้น มีความรู้ความสามารถตามหลักสูตร เมื่อผู้เรียนจบหลักสูตรบริหารธุรกิจแล้วจะทำให้เกิดการพัฒนาด้าน พัฒนาอาชีพ และพัฒนาสังคม นอกจากนั้น กาญจนา คุณารักษ์ (2527 : 2) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ ความสามารถ โดยส่งเสริมให้เป็นเอกัตบุคคลที่พัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักนำความคิดไปสู่การปฏิบัติ ช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในสังคมได้ จากเหตุผลดังกล่าว จึงอาจทำให้นักศึกษามีทัศนคติต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านหลักสูตรในระดับปานกลาง

ในด้านครูผู้สอน พบว่า นักศึกษามีความเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ตามเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี มีวิธีการสอนที่เหมาะสม คือเปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามข้อสงสัยและสามารถอธิบายตอบข้อสงสัยของนักศึกษาได้อย่างชัดเจน ใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งมีคุณลักษณะที่เหมาะสม เช่น เสียงดัง ชัดเจน มีความอดทนและสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี รวมทั้งมีความรับผิดชอบในการสอนเป็นอย่างดี จึงส่งผลให้นักศึกษามีทัศนคติเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอน ในด้านครูผู้สอน ว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก ดังที่ วิชัย วงษ์ใหญ่ และคนอื่น ๆ (2540 : 1 - 25) ได้ให้ความเห็นว่า การเรียนการสอนมีองค์ประกอบที่สำคัญ

3 ประการ คือ ผู้สอน ผู้เรียน และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอน และผู้เรียน ครูผู้สอนต้องมีความรู้ที่จะสอน มีทัศนคติที่ดีต่อการสอน มีความเห็นใจผู้เรียน มีการยอมรับผู้เรียนในฐานะบุคคล คือ การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ความจริงใจระหว่าง ครูกับศิษย์ ซึ่งสอดคล้องกับ ถาวร สารวิทย์ (ม.ป.ป. : 89 - 90) กล่าวว่า ครูผู้สอนวิชาชีพครูจึงควรมีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอน มีความสามารถในการสอน ความสามารถในการสอนของครูธุรกิจนั้นขึ้นอยู่กับเทคนิควิธีสอน ซึ่งเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่ครูทุกคนควรจะต้องฝึกฝน และปฏิบัติให้เกิดความชำนาญและทักษะ รวมทั้งต้องมีความเชื่อมั่นในตนเองด้วย และใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 28 - 30) ได้กล่าวไว้ว่า ครูเป็นตัวจักรที่สำคัญที่สุดในการนำหลักสูตรไปใช้ การเอาใจใส่ต่อการสอนของครู และการเลือกวิธีสอนที่เหมาะสมเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะส่งผลให้การนำหลักสูตรไปใช้ได้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

ในด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ มีทัศนะเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ วิชาที่สอนทันสมัย เชื้อต่อการเรียนรู้ ครูผู้สอนจึงสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาในหลักสูตร โดยสามารถเลือกใช้เทคนิคการสอนหลาย ๆ วิธีประกอบกันในการสอน ทำให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาได้ดี และมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แต่อย่างไรก็ตามนักศึกษาอาจต้องการให้อาจารย์ใช้วิธีการสอนที่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือเกิดการเรียนรู้ เกิดประสบการณ์ตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยเลือกใช้กลวิธีที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจ โดยจัดสภาพการเรียนการสอนทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนให้สอดคล้องกัน เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้หรือเกิดทักษะวิชาชีพนั้น ๆ เช่น การเชิญวิทยากรพิเศษมาบรรยายเสริม ในบางวิชา ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการเรียนการสอนในปัจจุบัน รวมทั้งครูผู้สอน มีการใช้สื่อและอุปกรณ์ เช่น วีดีโอ สไลด์ หรือแผ่นใส เพื่อช่วยให้การสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงส่งผลให้นักศึกษามีทัศนะเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง

ในด้านสื่อการเรียนการสอน นักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ มีทัศนะเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านสื่อการเรียนการสอน ว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สื่อการเรียนการสอนที่ใช้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอนและช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการปฏิบัติ อุปกรณ์การเรียนการสอนสำหรับฝึกปฏิบัติมีเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา สื่อการเรียนการสอน

มีความทันสมัย แต่อย่างไรก็ตามนักศึกษามีความเห็นว่าการเรียนการสอนยังมีไม่เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา อุปกรณ์การเรียนการสอนขาดการดูแลรักษา ทั้งนี้อาจเนื่องจากสถาบันยังขาดงบประมาณในการบำรุงรักษาอุปกรณ์การเรียนการสอน จึงทำให้นักศึกษามีความเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านสื่อการเรียนการสอน ว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ในด้านการวัดและประเมินผล นักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ มีทัศนะเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการวัดและประเมินผล ว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้สอนแจ้งให้นักศึกษาได้ทราบผลการประเมินของการสอบในแต่ละครั้ง และมีการแจ้งข้อผิดพลาดที่พบจากการประเมินผลให้ผู้เรียนทราบ เกณฑ์การวัดและประเมินผลกำหนดได้อย่างเหมาะสมและมีความชัดเจน การวัดและประเมินผลมุ่งตรวจสอบความรู้ความสามารถทางด้านปฏิบัติ มีความยุติธรรม แต่อย่างไรก็ตาม นักศึกษาต้องการให้ครูผู้สอนแจ้งข้อผิดพลาดที่พบจากการประเมินผลในแต่ละครั้งให้นักศึกษาทราบ และยังคงต้องการให้ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลให้มากขึ้น นอกจากนี้การวัดและประเมินผลมีความยุติธรรมจากเหตุผลดังกล่าวจึงอาจทำให้นักศึกษามีทัศนะเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการวัดและประเมินผลว่ามีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ พบว่า

2.1 นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนโดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีทัศนะเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอน ว่ามีความเหมาะสม มากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 เป็นนักศึกษาใหม่ เพิ่งเริ่มเข้าศึกษาในสถาบัน มีพื้นความรู้และประสบการณ์ทางการศึกษาแตกต่างกัน จึงอาจมีแนวโน้มที่จะรับรู้สภาพการจัดการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ ของสถาบันในทางที่ดี นอกจากนี้เมื่อนักศึกษาได้เริ่มเข้าศึกษาจะรู้สึกว่าการเรียนอยู่ในบรรยากาศ สภาพแวดล้อม ครู-อาจารย์ และเพื่อนใหม่ ๆ จึงทำให้นักศึกษาเกิดความกระตือรือร้นที่จะไปเรียนรู้ หาประสบการณ์ที่จะเพิ่มพูนความรู้ให้กับตนเองอย่างมากไปในทางที่ดี ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ได้ศึกษาในสถาบันผ่านมาแล้ว 1 ปีการศึกษา นักศึกษาได้รับรู้สภาพการจัดการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ ทั้ง 5 ด้าน มาแล้วถึง 2 ภาคเรียน ซึ่งบางประเด็นนักศึกษาก็อาจจะมีการรับรู้ไปในทางที่ดี แต่ในบางประเด็นนักศึกษาก็อาจมีความต้องการให้สถาบันได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลง

หรือมีการจัดดำเนินงานให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของนักศึกษา ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงอาจทำให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีทัศนคติเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนโดยรวม และเป็นรายด้านทุกด้าน ว่ามีความเหมาะสมมากกว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 2

2.2. นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนโดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี (บัญชีทั่วไป) และสาขาวิชาการจัดการ (การจัดการทั่วไป) มีทัศนคติเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอน โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน ว่ามีความเหมาะสมมากกว่านักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหลักสูตรที่จัดการเรียนการสอนให้กับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษมีความแตกต่างจากนักศึกษาในสาขาวิชาการบัญชี (บัญชีทั่วไป) และนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ (การจัดการทั่วไป) เนื่องจากลักษณะรายวิชา เนื้อหา ที่จัดให้เรียนในสาขาวิชาภาษาอังกฤษส่วนใหญ่จะเป็นการเน้นวิชาในภาคปฏิบัติเป็นส่วนมาก โดยเฉพาะการฝึกปฏิบัติการทางด้านภาษาอังกฤษซึ่งเป็นวิชาเอกของนักศึกษา ทั้งนี้การเรียนในวิชาภาคปฏิบัติจำเป็นต้องใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และห้องปฏิบัติการประกอบในการเรียนการสอนอย่างมาก แต่เมื่อนักศึกษาไม่ได้รับการตอบสนองเท่าที่ควร ทำให้นักศึกษาในสาขาวิชาการบัญชี และนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ มีทัศนคติเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากกว่านักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านหลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยจึงเสนอว่า สถาบันควรมีคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรหลักสูตรให้ทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทุก ๆ 3 - 5 ปี ควรสรรหาผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถในการให้คำแนะนำ และให้คำปรึกษาด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตร นอกจากนั้นควรมีการประชุม สัมมนาผู้บริหาร ครูผู้สอนให้มีความรู้ ความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการจัดทำหลักสูตร
2. จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน

ด้านครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยเสนอว่า จากค่าเฉลี่ยที่ออกมาแสดงว่าครูผู้สอนโดยเฉลี่ยส่วนใหญ่มีความรู้ ความสามารถในการสอนค่อนข้างสูง เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ สถาบันจึงควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนศึกษาต่อทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนเข้าร่วมประชุม สัมมนาทางวิชาการที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอ เพื่อให้ครูผู้สอนมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และก้าวทันกับเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

3. จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยเสนอว่า ครูผู้สอนควรนำเอาเทคนิคการสอน จิตวิทยาการเรียนการสอน และจัดทากิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชามาประกอบการสอน ฉะนั้นเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงควรสนับสนุนให้อาจารย์เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเทคนิคการสอนใหม่ๆ มากขึ้น

4. จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยเสนอว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน ควรนำเอาเทคโนโลยีและสื่อการสอนที่ทันสมัยมาใช้ประกอบการสอน และจะต้องดำเนินการจัดหา วัสดุ ครุภัณฑ์ และสื่อการสอนให้พร้อม และมีปริมาณเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา เพื่อเป็นการจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้มากขึ้น จากผลการวิจัยนี้ จะเห็นได้ว่า นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ มีความคิดเห็นแตกต่างจากนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี (บัญชีทั่วไป) และนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ (การจัดการทั่วไป) ทั้งโดยรวม และรายด้าน ฉะนั้นสถาบันควรเพิ่มห้องปฏิบัติการให้กับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจให้มากขึ้น นักศึกษาจะได้มีโอกาสฝึกทักษะทางด้านภาษาอังกฤษ เพื่อตอบสนองความต้องการของนักศึกษาได้อย่างเต็มที่

5. จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยเสนอว่า สถานศึกษาควรจัดให้มีการประชุมผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องในด้านการวัดและประเมินผล เพื่อศึกษาว่าหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่ใช้ยังมีข้อบกพร่องใดที่จะต้องแก้ไข หรือมีการปรับปรุงให้มีความทันสมัยมากขึ้น เพื่อนำมาถ่ายทอดให้ครูผู้สอนได้เข้าใจหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติไปในแนวเดียวกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการถามความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์เพิ่มขึ้น เพื่อจะได้ทราบว่าผู้บริหาร และอาจารย์มีความคิดเห็นอย่างไรต่อสภาพการจัดการเรียนการสอน เพราะผู้บริหาร และอาจารย์เป็นบุคคลที่จะพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนได้ดีที่สุด เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนของวิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ มีการพัฒนาไปถึงขีดสุด เพื่อส่งผลให้มีการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นต่อไป
2. ศึกษาวิจัยการประเมินติดตามผลผลิตคุณภาพของนักศึกษา เพื่อทราบข้อบกพร่องจุดอ่อนของหลักสูตร และหาแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรให้มีความเหมาะสม และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กาญจนา เกียรติประวัติ. **วิธีสอนทั่วไปและทักษะการสอน**. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2524
- กิดานันท์ มลิทอง. **เทคโนโลยีการศึกษาร่วมสมัย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บริษัทเอดีสันเพรส
โปรดักส์ จำกัด, 2536
- ✓ กิติมา ปรีดีดีลิก. **การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : อักษรภาพิพัฒนา, 2532.
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. **แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535**.
กรุงเทพฯ : จัดพิมพ์โดยสมาคมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งประเทศไทย, 2537.
- จินตนา ไบกาชویی. **การเขียนสื่อการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2536.
- ✓ ชม ภูมิภาค. "การฝึกหัดครูไทย กระบวนการต่อเนื่อง." ใน **ผลการประชุมสัมมนาทาง
วิชาการระดับชาติเรื่องทิศทางการฝึกหัดครูไทย**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปก
เจริญผล, 2529.
- ✓ ชลิต พุทธรักษา. **การบริหารงานวิชาการ**. นครปฐม : สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา, 2531.
อัดสำเนา.
- ชำนาญ ชื่นจิตร. **การพัฒนาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชางานช่างระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ที่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทยในปัจจุบัน**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.
- ณัฐ จุลสุวรรณ. **ความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพในเรื่องจํากลวงคลองเปรม
เกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาอาชีพระยะสั้น**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.
- ✓ ถาวร สารวิทย์. **การอาชีพศึกษาและเทคนิคศึกษา**. แผนกวิชาอุตสาหกรรมศิลป์ ภาควิชา
หลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, ม.ป.ป.
เทคโนโลยีราชมงคล, สถาบัน. **การบริหารงานในวิทยาเขต : วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ
พุทธศักราช 2535**. กรุงเทพฯ : 2536.
- **ประกาศ เรื่องการบริหารงานในวิทยาเขต**. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน, 2540.
- **รายงานประจำปี 2536**. กรุงเทพฯ : สำนักงานอธิการบดี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล,
2536.
- ธงชัย สุวัฒน์เมชินทร์. **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์
กรมอาชีวศึกษา, 2529.

ธรรมนุญ ฤทธิมณี. "ทิศทางการจัดการศึกษา," **ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล**, 8 (1) : 5 - 7 ; 19 - 20 กรกฎาคม 2533.

ธัญวรรณ เกตุศิริ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, กิ่งแก้ว เอี่ยมแจ่ม เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2541.

ธารี วารีสงัด. **การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทเกษตรกรรม พ.ศ. 2521 ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตปทุมธานี**. กรุงเทพฯ : 2537. อัดสำเนา.

ธัญวรรณ เกตุศิริ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, กิ่งแก้ว เอี่ยมแจ่ม เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2541.

นงเยาว์ อาราศีสุทธิ. **การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2529.

✓ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. **หลักการบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เอส เอ็ม เอ็ม, 2534.

นิภาพรรณ วิโรทัยสกุล. **คุณสมบัติที่พึงประสงค์ของครูธุรกิจ ตามทัศนะของนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในกรุงเทพมหานคร**. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539. อัดสำเนา.

✓ นิรุติ จันทะทรัพย์. **ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะวิชาอุตสาหกรรมศึกษา วิทยาลัยครูพระนคร**. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.

✓ บรรจง กวินัญญานนท์. **การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการงาน ของโรงเรียนสาธิต สังกัดมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร**. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.

บรรจง ชูสกุลชาติ. **"การบริหารการศึกษา."** บทความวิชาการ 2530 - 2533 กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2530.

✓ บรรจง พงศ์ศาสตร์. "แนวโน้มการจัดการ และการบริหารการศึกษา," **สุทธิปริทัศน์**. 9 (27) : 2 ; กุมภาพันธ์ - พฤษภาคม 2536.

บพิตรพิมุข มหาเมฆ, วิทยาเขต. **โครงการเปิดสอนระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ**. 2536. อัดสำเนา.

----- **คู่มือเข้าศึกษาและระเบียบปฏิบัติ ปีการศึกษา 2538**. กรุงเทพฯ : ทวีการพิมพ์, 2538.

- ..... **คู่มือนักศึกษา ปีการศึกษา 2539.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2539.
- บุญสม ศิริธำนันท์. **สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 แผนการเรียนวิชาอาชีพประเภทช่างอุตสาหกรรม ในเขตการศึกษา 5.** วิทยานิพนธ์ ค.อ.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ, 2529. อัดสำเนา.
- เบญจมาศ ทองรอด. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, กิ่งแก้ว เขียมแจ่ม เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วิทยาเขต บพิตรพิมุข มหาเมฆ เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2541.
- ✓ ประคอง บุญเจิม. **การศึกษาพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ตามความคิดเห็นของนักเรียน วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษาที่ 5.** วิทยานิพนธ์ กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2537. อัดสำเนา.
- ประจักษ์ ศรีวัฒน์พงศ์. **การติดตามผลหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยี การศึกษา.** ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- เป็รื่อง กิจรัตน์. **หลักสูตรอุตสาหกรรมและการจัดมัธยมศึกษา.** กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครู พระนคร, 2532.
- พงศ์ หรดาล. **การวางแผนการสอนอุตสาหกรรมศึกษาเชิงระบบ.** กรุงเทพฯ : วิทยาลัย ครูพระนคร, 2532.
- พจน์ สะเพียรชัย. **ประชุมคณบดีรายงานการบัณฑิตวิทยาลัยทั่วประเทศ ครั้งที่ 7.** เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2532.
- พยอม วงศ์สารศรี. **การบริหารงานบุคคล.** กรุงเทพฯ : พรวานนการพิมพ์, 2529.
- พรศรี ใจจน์เมณี. **ปัญหาการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาบัญชี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.** ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. อัดสำเนา.
- พลสิทธิ์ หนูชูชัย. **“วิชาพื้นฐานทั่วไปในสถาบันอุดมศึกษา : ร่วมกันคิด แต่ไม่ช่วยกันทำ”** มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2533. อัดสำเนา.
- พนัส หันนาคินทร์. **หลักการบริหารโรงเรียน.** กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2524.
- พวงรัตน์ วิเวกานนท์. **การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน,” สรพพัฒนาหลักสูตร. 18 : 8-14; มีนาคม 2526.**
- พิตร ทองชั้น. **หลักการวัดผล.** กรุงเทพฯ : พิระพธนา, 2524.

- พิสิฐ เมธาทิธร และธีรพล เมธิกุล. **ยุทธวิธีการสอนวิชาเทคนิค**. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2531.
- เพ็ญแข ประจันปัจฉนิก. **พื้นฐานทางสังคมวิทยาและเศรษฐศาสตร์ของการศึกษา**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.
- ไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน. **การพัฒนาการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- ✓ ไพโรจน์ ตีรณธนากุล. **การจัดโรงฝึกงานช่างอุตสาหกรรม**. กรุงเทพฯ : สหมิตรออฟเซต, ม.ป.ป.
- ✓ ภิญโญ สารร. **การบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ศ.ส. การพิมพ์, 2526.
- มณีวงศ์ ปัญญาประดิษฐ์. **สถานภาพของบุคลากรทางการสอนและปัญหาการเรียนการสอนสาขาวิชาช่างกลโรงงาน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยเทคนิค ในภาคเหนือ**. ปริญญาโท กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2532. อัดสำเนา.
- เมธี ปิลันธนานนท์. **การบริหารอาชีวะและเทคนิคศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ โอ. เอส. พรินต์ติ้งเฮาส์, 2531.
- ยุวดี สุรัตน์สุรางค์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, กิ่งแก้ว เขี่ยมแจ่ม เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2541.
- ระวีวรรณ เสวตามร. “บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารงานวิชาการ,” **สารพัฒนาหลักสูตร**. 54 : 43; กันยายน 2529.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมทางวิชาการ, 2536.
- ✓ วิชัย วงษ์ใหญ่ และคนอื่น ๆ. **กระบวนการค้นคว้าใหม่ : การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคล**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เอส อาร์ พรินต์ติ้ง, 2540.
- วิภาวัลย์ สอาดจิตต์ลือชัย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, กิ่งแก้ว เขี่ยมแจ่ม เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2541.
- ศศิพร แซ่อ้วง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, กิ่งแก้ว เขี่ยมแจ่ม เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2541.
- ✓ ศิริพงษ์ พยอมแย้ม. **การเลือกและการให้สื่อการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ โอเดียน, 2533.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. **แนวทางการใช้หลักสูตรอาชีวศึกษา พุทธศักราช 2526 ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2.** กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2525.

สงวน สุทธิเลิศอรุณ และคนอื่น ๆ. **การบริหารการศึกษา.** กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2529.

สนอง เครือมาก. **คู่มือสอบครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่.** กรุงเทพฯ : สยามศิลป์การพิมพ์, 2530.

✓ สมคะแน คำจูน. **การศึกษานโยบายและความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมชาติราชที่มีต่อการสอนเสริมในกรุงเทพมหานคร.** ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.

สมบุญ สวงนญาตี. **เทคโนโลยีทางการเรียนการสอน.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ การศาสนา กรมศาสนา, 2534.

ลีปปนนท์ เกตุทัต. **หลังการศึกษาต่อการพัฒนาประเทศ : ทัศนะจากนักวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.** กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536. อัดสำเนา.

สมล ฤชุพันธุ์ และ อนุรักษ์ นวพรไพศาล. **การประเมินหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชา บริหารธุรกิจ วิชาเอกภาษาธุรกิจ พุทธศักราช 2536.** กรุงเทพฯ : วิทยาเขต ปิโตรพิมข มหาเมฆ, สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล, 2540.

✓ อนันต์ รัศมี. **เอกสารประกอบการสอน การจัดและบริหารโรงฝึกงาน.** กรุงเทพฯ : คณะศิลปกรรม วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2530.

✓ อภิชัย กุลธา. **ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของ โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ.** ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.

✓ อัปสร มีสิงห์. "บทบาทของครูกับหลักสูตรฉบับปรับปรุงการพัฒนหลักสูตร," **วารสารพัฒนาหลักสูตร.** 10 (4) : มกราคม - มีนาคม 2534.

อำนาจ นาคทัต. **การพัฒนาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคระยอง.** กรุงเทพฯ : กองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา, 2540.

อำภา บุญช่วย. **การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอ. เอส. พรินติ้งเฮ้าส์, 2537.

✓ อุไรวรรณ วรณศิลป์. **ปัญหาในการเรียนของนักศึกษากาศสมทบหลักสูตรประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูงช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยช่างกลปทุมวัน.** ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. อัดสำเนา.

✓ เอกชัย กิสุขพันธ์. **หลักบริหารการศึกษาทั่วไป.** กรุงเทพฯ : อนงค์ศิลป์การพิมพ์, 2527.

- ✓ Cronbach, Lee Joseph. **Essentials of Psychological Testing**. 3 rd. New York : Harper & Row. 1971.
- Deluca, V. William. "Implementing Technology Education Problemsolving Activities," **Journal of Technology Education**" 2 (2) : 5 - 15; Spring, 1991.
- ✓ Ferguson, George A. **Statistical Analysis in Psychology and Education**. 5 th ed. Tokyo : Mc Graw - Hill, 1981.
- Malay, Donald A. **The Industrial Arts Teacher's Handbook : Technique Principle and Method**. Boston : Allyn and Bacon Inc., 1978.
- Romine, Stephen. "Student and Faculty Perception of an Effective University Instructional Climates," **The Journal of Educational Research**. 68 : 139 - 142; December, 1974.
- ✓ Shinzawa, Masayoshi. "Vocational Education in Thailand." **Senior Overseas Research Officer**. Institute of Developing Economics, November, 1987.
- Wilber O. Gordon and Norman C. Pendered. **Industrial Art in General Education**. New York : Intext Education Dublishers, 1983.

ภาคผนวก ก

หนังสือนำ

(สำเนา)

ที่ ทม 1007/

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

22 มกราคม 2542

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาเขต

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางสาวกิงแก้ว เอี่ยมแจ่ม เป็นนิสิต
ระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อ
ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ตามที่ศนะของนักศึกษา
ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ดร. สมสุข ธีระพิจิตร ประธาน

ผศ. ดร. สุชาดา สุธรรมรักษ์ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอให้ศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่
1 และชั้นปีที่ 2 ทุกสาขาวิชา ตอบแบบสอบถาม เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยญา
นิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้
และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ศิริฎา พูลสุวรรณ

(นางสาวศิริฎา พูลสุวรรณ)

รักษาราชการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

1. รองศาสตราจารย์อมรรัตน์ เจริญชัย	อดีตรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรพินทร์ ชูชม	สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. ดร. มนัส บุญประกอบ	สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
4. อาจารย์ประภา เวฬุวัน	ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบัณฑิตศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ
5. อาจารย์อากาศ บุญสม	ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข จักรวรรดิ

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามเรื่องสภาพการจัดการเรียนการสอน
ของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ

แบบสอบถาม

**เรื่อง สภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
วิทยาเขตปทุมธานี มหาเมฆ ตามที่คณบดีของนักศึกษา**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียน การสอน
ในสถานศึกษาของท่าน

2. แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตปทุมธานี มหาเมฆ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและ
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ( ) หน้าคำตอบที่ตรงกับข้อมูลส่วนตัวของท่าน

1. ชั้นปีที่กำลังศึกษา

( ) ชั้นปีที่ 1

( ) ชั้นปีที่ 2

2. สาขาวิชาที่ศึกษา

( ) สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ

( ) สาขาวิชาการบัญชี (บัญชีทั่วไป)

( ) สาขาวิชาการจัดการ (การจัดการทั่วไป)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบัน

เทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาของท่าน แบ่งออกเป็นด้าน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล โปรดอ่านข้อความเกี่ยวกับการเรียนการสอนแต่ละข้อแล้วทำ แล้วทำเครื่องหมาย / ในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านตามเกณฑ์ที่กำหนดให้ดังนี้

5	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมากที่สุด หรือมีการปฏิบัติมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมาก หรือมีการปฏิบัติมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับปานกลาง หรือมีการปฏิบัติปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อย หรือมีการปฏิบัติน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด หรือมีการปฏิบัติน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ด้านหลักสูตร					
	ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ ด้านหลักสูตรอยู่ในระดับใด					
1	จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมุ่งพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียน.....					
2	หลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์.....					
3	หลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการปฏิบัติงาน.....					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
4	หลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน.....					
5	ผู้เรียนสามารถนำเนื้อหาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่จัดให้เรียน ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้.....					
6	เนื้อหาในหมวดวิชาชีพ ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ทางเทคนิค และวิทยาการสมัยใหม่อย่างเพียงพอ.....					
7	วิชาคอมพิวเตอร์ที่จัดให้เรียนมีความเหมาะสม.....					
8	วิชาภาษาอังกฤษที่จัดให้เรียนมีความเหมาะสม.....					
9	เนื้อหารายวิชาแต่ละวิชามีความเหมาะสมกับการนำไปใช้.....					
10	เนื้อหารายวิชาที่เรียนสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้.....					
11	เนื้อหาของวิชาที่เรียนทันสมัยและเหมาะสมกับสภาพการณ์ ปัจจุบัน.....					
12	เนื้อหาของวิชาที่เรียน สอดคล้องกับเวลาที่กำหนดให้.....					
13	เนื้อหาแต่ละรายวิชาเหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต.....					
14	เนื้อหาวิชา สอดแทรกให้ผู้เรียนมีจริยธรรมวิชาชีพ.....					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ด้านครูผู้สอน					
	ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนของ					
	คณะบริหารธุรกิจ ด้านครูผู้สอนอยู่ในระดับใด					
15	ชี้แจงจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง.....					
16	ชี้แจงรายละเอียดของเนื้อหาวิชาที่จะสอน.....					
17	สอนเป็นขั้นตอนไม่สับสน.....					
18	อธิบายเนื้อหาวิชาที่สอนได้ชัดเจน.....					
19	เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามข้อสงสัย.....					
20	อธิบายข้อสงสัยของนักศึกษาได้ชัดเจน.....					
21	เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นในระหว่างเรียน.....					
22	มีการนำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการเรียนการสอน.....					
23	มอบหมายงานได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา.....					
24	ขณะที่สอนใช้ภาษาเหมาะสม เสียงดัง ชัดเจน.....					
25	มีความอดทน และควบคุมอารมณ์ได้ดี.....					
26	สอดแทรกอารมณ์ขันขณะสอนทำให้นักศึกษาไม่เบื่อหน่าย.....					
27	แนะนำแนวทางการเรียนให้กับนักศึกษา.....					
28	มีความรับผิดชอบในด้านการสอน.....					
29	ให้ความช่วยเหลือนักศึกษาทั้งในและนอกห้องเรียน.....					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
30	มีความยุติธรรม.....					
31	ให้ความสนใจกับผู้เรียนอย่างทั่วถึง.....					
	<u>ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน</u>					
	ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนของ คณะบริหารธุรกิจ ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับใด					
32	วิธีสอนทันสมัย เชื่อมต่อการเรียนรู้ ทำให้เข้าใจได้ง่าย.....					
33	ใช้วิธีสอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา.....					
34	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาใน หลักสูตร.....					
35	ใช้วิธีสอนเหมาะสมและเทคนิคการสอนหลาย ๆ วิธี ประกอบกันในการสอน.....					
36	มีการชี้แจงการใช้สื่อการเรียนการสอนหรือให้คำแนะนำ ก่อนลงมือปฏิบัติจริง.....					
37	นักศึกษามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในวิชาที่เรียน.....					
38	เปิดโอกาสให้นักศึกษาค้นคว้าและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง.....					
39	นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....					
40	จัดระบบการฝึกปฏิบัติงานเป็นกลุ่มเพื่อจำลองสถานการณ์ ทางธุรกิจแก่ผู้เรียน.....					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
41	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนา ความเป็นผู้นำ					
42	มีการเชิญวิทยากรพิเศษมาบรรยายเสริม					
43	มีการนำนักศึกษาไปศึกษาดูงานนอกสถานที่					
44	มีการจัดนิทรรศการที่เสริมความรู้และความก้าวหน้าทาง ธุรกิจและเทคโนโลยี					
ด้านสื่อการเรียนการสอน						
ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนของ คณะบริหารธุรกิจ ด้านสื่อการเรียนการสอนในระดับใด						
45	สื่อการเรียนการสอนที่ใช้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน					
46	สื่อการเรียนการสอน อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี					
47	อุปกรณ์การเรียนการสอนสำหรับฝึกปฏิบัติมีเพียงพอกับ จำนวนนักศึกษา					
48	สื่อการเรียนการสอนที่นำมาใช้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะปฏิบัติ					
49	มีการจัดทำป้ายนิเทศเพื่อเสริมความรู้ทางด้านวิชาชีพที่เป็น ปัจจุบันเสมอ					
50	สื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัย					
51	วารสารและตำราเพื่อการค้นคว้ามีเพียงพอ					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ด้านการวัดและประเมินผล					
	ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนของ คณะบริหารธุรกิจ ด้านการวัดและประเมินผลในระดับใด					
52	ผู้สอนชี้แจงเกณฑ์การประเมินผลก่อนเริ่มทำการสอน.....					
53	ผู้สอนแจ้งให้นักศึกษาได้ทราบผลการประเมินแต่ละครั้ง.....					
54	ผู้สอนแจ้งข้อบกพร่องที่พบจากการประเมินผลในแต่ละครั้ง ให้ผู้เรียนทราบ					
55	เกณฑ์การวัดและประเมินผลกำหนดไว้อย่างเหมาะสม					
56	เกณฑ์การวัดและประเมินผลมีความชัดเจน					
57	ข้อสอบที่ใช้วัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์รายวิชา					
58	การวัดและประเมินผลมุ่งตรวจสอบความรู้ความสามารถทาง ด้านทฤษฎี					
59	การวัดและประเมินผลมุ่งตรวจสอบความรู้ความสามารถทาง ด้านปฏิบัติ					
60	ข้อสอบที่ใช้วัดและประเมินผลครอบคลุมเนื้อหาวิชา					
61	การวัดและประเมินผลมีความยุติธรรม					

ตอนที่ 3 โปรดแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
ตามหัวข้อในแบบสอบถาม และเรื่องอื่นที่เห็นสมควร

1. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตร ในด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตร

.....
.....
.....
.....

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับครูผู้สอน

.....
.....
.....
.....

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

.....
.....
.....
.....

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน

.....
.....
.....
.....

5. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล

.....
.....
.....
.....

6. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวกิงแก้ว	ชื่อสกุล เอี่ยมแจ่ม
เกิดวันที่ 23 เดือนสิงหาคม	พุทธศักราช 2505
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 120/20 หมู่ 2 ซอยพัฒนรัตน์ ถนนพุทธมณฑล สาย 2 แขวงบางไผ่ เขตภาษีเจริญ จังหวัดกรุงเทพฯ 10160
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	อาจารย์ 2 ระดับ 6
สถานที่ทำงาน	สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขต บพิตรพิมุข มหาเมฆ 878 ถนนอาคารสงเคราะห์ แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร จังหวัดกรุงเทพฯ 10120
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2519	มัธยมศึกษาปีที่ 3
	โรงเรียนสตรีวัดอัมพวัน
พ.ศ. 2529	บธ.บ. (การจัดการ)
	สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
พ.ศ. 2542	กศ.ม. (การอุดมศึกษา)
	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ตามทัศนะของนักศึกษา

บทคัดย่อ
ของ
กิ่งแก้ว เอี่ยมแจ่ม

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา
พฤษภาคม 2542

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ตามทัศนะของนักศึกษาใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ จำนวน 241 คนที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2541 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที ค่าความแปรปรวนทางเดียว และทำการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีการของนิวแมน คูณผลการศึกษาวิจัย พบว่า

1. นักศึกษามีทัศนะต่อสภาพการจัดการเรียนการสอน โดยรวมทุกด้านและในแต่ละด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านครูผู้สอนที่นักศึกษามีความเห็นอยู่ในระดับมาก
2. นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีต่างกัน มีทัศนะต่อสภาพการจัดการเรียนการสอน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความคิดเห็นแตกต่างกับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ทั้งโดยรวมและรายด้าน
3. นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาต่างกัน มีทัศนะต่อสภาพการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มีทัศนะต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนในด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล แตกต่างกับนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี (บัญชีทั่วไป) และนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการ (การจัดการทั่วไป)

INSTRUCTION CONDITIONS AT FACULTY OF BUSINESS ADMINISTRATION
RAJAMANGALA INSTITUTE OF TECHNOLOGY
BORPITPIMUK MAHAMEK CAMPUS AS PERCEIVED BY STUDENTS

AN ABSTRACT
BY
KINGKAEW EIAMCHALAM

presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Higher Education
at Srinakharinwirot University
May 1999

The purposes of this research were to study learning and teaching conditions in the Faculty of Business Administration, Rajamangala Institute of Technology, Borpitpimuk Mahamek Campus as perceived by students in five aspects : curriculum, instructors, teaching method and activities, instruction materials, and measurement procedures, and to compare overall and each of five aspects among students with different class level and field of study. The sample of the study consisted of 241 students in the Faculty of Business Administration, Rajamangala Institute of Technology, Borpitpimuk Mahamek Campus in the academic year 1998. The instrument used for collecting data was a five - rating scale questionnaire. Arithmetic mean, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance and Student - Newman - Keuls's method were utilized for data analysis.

The results of the study revealed that :

1. Learning and teaching conditions in the Faculty of Business Administration in overall and each of five aspects as perceived by students were appropriate at the moderate level except in instructors aspect was at the high level.

2. Learning and teaching conditions in overall and each of five aspects as perceived by students with different class level were statistically significant difference at the .05 level, the first year students rated higher than the second year students.

3. Learning and teaching conditions in overall and each of five aspects as perceived by students with different faculty were statistically significant difference at the .05 level, students in Accounting and in Management rated higher than those in Business English.